

- * Жаҳон тан олган ўзбек курашининг курашчилари
- * Гули Икромова байрамни яна ишхонада кутаркан
- * Наврӯз озарбайжон йишиларига келин танлаб беради

Элим деб, юртим деб,

ёниб яшаш керак

ЎРКИСТОН

1925 йилдан чиқа
бошлаган

МУРОСАСИЗ КУРАШДА ГОЛИБ БҮЛИНГ

Тошкентдаги «Юнусобод» спорт мажмуда кураш бўйича Узбекистон мустақиллиги кубоги учун Ш халқаро турнирни тантанали очиш маросими бўлди. Бу турнирда 17 мамлакатдан 223 кучли полвон иштирок этади.

Узбекистон Республикаси Боз вазирининг ўринбосари X. Кароматов турнир иштирокчилари ва меҳмонларни табриклиб, мамлакатимиз халқи кураш бўйича Узбекистон мустақиллиги кубоги учун Ш халқаро мусобақа иштирокчиларига меҳмондустлик кўрсатишдан хурсандлигини айтди.

Турнир курашни тарғиб қилиш ва ривожлантиришга ёрдамлашибигина қолмайди, томошабинларга унтутилмас ёрқин галабалар дақиқаларини ҳадя қилади, янги истеъодд згаларини кашф этади, шу билан бирга шу йил май ойида Тошкентда ўтадиган Осиё чемпионати оддидан жiddий синов бўлади.

- Тенис бўйича Узбекистон Президенти кубоги учун турнир, «Гран-при» тоифасидаги кураш бўйича халқаро турнир каби мусобақаларни ўтказишида тажриба орттирган мустақил Узбекистон Осиё чемпионатини ҳам ташкилий жihatдан юксак даражада ўтказади,-деди X. Кароматов.- Бугунги мусобақа иштирокчиларига мурасасиз курашда ёрқин галабалар ва холисона ҳакамликни тилайман.

ФИЛА биринчи вице-президенти Михай Бира турнир иштирокчиларини табриклиб, спортча курашни ривожлантиришга кўшайтган катта ҳиссалари дунун Узбекистон Президентига, Республика ҳукуматига самимий миннатдорлик изкор қилди. У ўзбекистонлик полвонлар уз мамлакатидагина эмас, Осиёда ва тутун дунёда спортнинг бу турини ривожлантиришга кўмаклашайтганини айтди.

Узбекистон кураш уюшмаси китъада за хаонда курашни ривожлантиришида ФИЛА нинг асосий таянчларидан бирига, айланмоқда,- деди Михай Бира, -«Б» бизни хурсанд қиммоқда ва ўзбекистонлик спортчилар яқин келажакда жаҳон чемпионатини ўтказишни қабул қилингина қолмай, олимпия чўққиларини эшт этадилар, деб ишонч билдири.

Давлат жисмоний тарбия ўчи спорт қумитаси раиси Баҳодир Макситов мусобақани очик деб ўзлон қилиди.

Турнирни тантанали очиш маросимида театрлаштирилган томошада Узбекистоннинг энг яхши ижодий жамоалари иштирок этди.

ЎзА

Ўзбекистон ёзма бек баласи

Сураткаш: Р. ШАГАЕВ

ҲОФТАНИИ
МУХАММАД
ВОКЕЛЛИРИ

• Узбекистон Республикаси Президенти «Хотин-қизларининг юлтимоний муҳофазасини курайтиришга оид қўшимча чора -тадбирлар тўғрисида» Фармон қабул қилди.

• Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириши рагбатлантириш бўйича республика мувофиқлаштириш кенгашининг мажлиси бўлди. Унда ўтган йилги иш якунлари муҳокама қилиниб, тадбиркорликни ривожлантириш борасидаги фаолиятнинг устувор йўналишлари белгиланди.

• Республика «Оила» илмий-амалий Марказида «Абдурауф Фитратининг «Оила» асари -- оила мустаҳкамларини таъминлашда тархий маиба мавзууда илмий-амалий анжуман бўлди.

ОНАЛАР ДИЛИДАГИ ГАП

Республикамиз мустақилликка эришгач, кичик цех очиб, турли нон маҳсулотлари ишлаб чиқаришини йўлга кўйдим. Назаримда шу йўл билан мамлакатимиз иқтисодиёти ривожига оз бўлса-да ҳиссамни кўшаман. Бу сайд-ҳаракатлар аввало келажакка умид ва ишончнинг бир кўриниши. Чунки уч нафар фарзандим бўлиб, кенжаси ногирон. Истагим: болаларим омон бўлсин, доимо йўли ойдин бўлсин. Менинча, ҳамма ҳам шундай ниятда. Президентимизнинг "Туркистон" муҳбирининг саволларига жавобларида айни оналар дилидаги гаплар айтилган. Кайси она фарзандининг соғ-саломат, баркамол киши бўлиб етишишини, бир кун келиб эл-юрт ишига камарбаста бўлишини истамайди. Бунинг учун орамиздаги меҳроқибат, саҳоват ҳисси йўқолмаслиги лозим.

Биз ўз эзгу ишларимиз билан фарзандларимизга ўрнак бўлиши миз, уларни шу руҳда тарбиялашимиз керак. Баъзан тўрт-беш сўм пул топиб, бор-йўгини кўша-кўша машинаю дангиллама уй солишига ишлатгандарни

**Раъно ИБРОХИМОВА,
Наманган вилояти**

кўриб ҳайрон қоламан. Ахир шунинг бир қисмини саҳоват ишларига сарфласа, кам таъминланганларга, етим-есирларга ёрдам берса бўлади-ку. Асрлар давомида халқимиз ўзининг саҳоватпешалиги, очиққўллиги билан улуғланиб келган. Биз шу анъаналаримизни давом этиришимиз керак. Шуларни ўйлаб, агар цехдаги ишларим юришиб кетса, одамларга кўлимдан келган ҳамма ёрдамишни ямасликка ният қўрганман. Худо хоҳласа, шунчай бўлади ҳам.

Биз Ватанимизни ривожланган мамлакатлар қаторида кўришни, унинг гуллаб-яшнашини истар эканмиз, бунга ҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилишимиз, ўзимиз бирор нарсага эришган дўстимизнинг ёки кўшнимизнинг ҳам шунга етишишига кўмаклашишимиз, шу билан бир қаторда муҳтожларга имкони борича ёрдам кўрсатишими керак. Шундагина чинакам миллат сифатида дунёга таниламиз, мамлакатимиз бой, фарзандларимиз баҳти бўлади.

**Карима АШУРОВА,
Фарғона вилояти**

ЎЗЛИГИНГНИ ТОПДИНГ

16 февраль куни Тошкентда бўлиб ўтган воқеалар Бағдод туманида истиқомат қилаётган олтмиш мингдан зиёд ёш йигит-қизларнинг ҳам чексиз нафратига сабаб бўлди. Турли касбларда ишлайдиган ҳар хил миллатта мансуб ёшлар бу қабиҳликни амалга оширган кимсаларга нисбатан ўз муносабатларини билдиришадар.

"Камолот" жамғараси Бағдод тумани бўлими қошида ташкил этилган истиқомат ёшлар клубининг "Ниҳоҳ" қаламкашлар тўғраги аъзоларининг набатдаги машгулоти "Халқ сўзи" газетасида чоп этилган "Февраль воқеалари" мақоласининг муҳокамасига бағишиланди. Иходкор ёшлар мазкур мақолага ўз муносабатларини билдиришар экан, Ўзбекистон ёргу ўйлуга чиққан улуғ карвон эканлиги, энди уни бу йўлдан ҳеч ким қайтара олмаслиги тўғрисида фикрлар билдирилар. Тўғрак аъзоси Мамлакат Жалолованинг кўйидаги сатрлари бағдодлик ёшларнинг февраль воқеаларига билдириган муносабатлари ифодаси бўлди:

**Ўзбегим, ушбу кун дадил бўл дадил,
Мудом душманингта эрк берib қўйма,
Кўёшга беллашиб порлар байробинг,
Ўзлигингни тоғдинг, бой берib қўйма.**

**Карима АШУРОВА,
Фарғона вилояти**

Ассалому-алайкум, Шайх Нажмидин Кубро!

Куюнчак юракка малҳамлар тилаб, таскинлар топиш илинжидаги сизнинг руҳингизга мактуб йўлламоқни жоиз деб билдим.

Пирим, бизнинг бошимиздаги савдолар назаримда бир-бирига жуда ушҳайди.

Сиз ҳам мустақиллик, мустамлака қандайлигини яхши биласиз. Кўллик қандай мудҳишлиқ, риёкорлик ва шафқатсизлик эканини тушунасиз. Қолаверса, босқинчилар озодлик баҳтини топтаб, юрт бошига не-не қайгуларни согланини ўз қўзингиз билан кўрган зотсиз. Тарих тилга кириб 1221 йили мўғул босқинчилари Турон заминга не-не шўри савдоларни бошга согланини айтмоқда. Сиз бу даврда ёши бир жойга бориб қолтан, оппоқ соқоли қўксига тушган кекса мўйсафиэд эдингиз. Тасаввуф йўлига жонини фидо этиб, ўз таълимотлари билан бутун Шарққа донг тараттган улуғ шайх эдингиз. Ҳа, сиз тарки дунё қўлган эдингиз, лекин Ватанин тарк этувчиlardан эмасдингиз. Ҳа, Сиз дунё лаззатларидан воз кечгандингиз, бироқ Ватан ишқи лаззатидан мосуву бўлмадингиз. Юртни топтаб келган мўгуллар ўз қариндошларингиз билан юртдан хо-

рижга чиқиб кетишингизга имкон берганида: "Шу она-заминдаги барча фуқаролар менинг қариндошларимдир. Уларни ташлаб ҳеч қаёққа кетмайман", - деб киндиқ қонингиз томган диёрни ташлаб кетмадингиз. Муридларингиз нечаче бор "Олисроқ маконга кетайлик, пирим", деб илтижолар қўлганида, Сиздан рад жавобини олишган. Карвон-карвон, тўда-тўда бўлиб ўз бошининг омон-

лиги учун ўзга юртдан паноҳ излаб кетгандар сафига қўшилмадингиз. Алҳол қўлингиздаги асони ташлаб қасоскор шамширни ушлаб, аҳли Урганчини жангга, озодлик учун курашга даъват этгандингиз.

Бироқ тақдиди азал экан. Сиз ўша жангда шаҳид кеттансиз. Ўлаёттандада ҳам магрур бўлиб, ённинг зафар байробини кўлда йиртиб, қонга ташна ёв қиличини бошингизга соглан, шунда ҳам танасиз кетавергансиз. Фанимлар олтволон-еттиловлон бўлиб, ўз байроқларини тортиб олишга қурблари стмай бармоқларингизни кесиб бешбармоқ кучида дабдала йиртигани латталарини ночор тортиб олишган.

Михай Бира, ФИЛА биринчи вице-президенти: ЎЗБЕКИСТОН ПОЛВОНЛАРИНИ БУЮК КЕЛАЖАК КУТМОҚДА

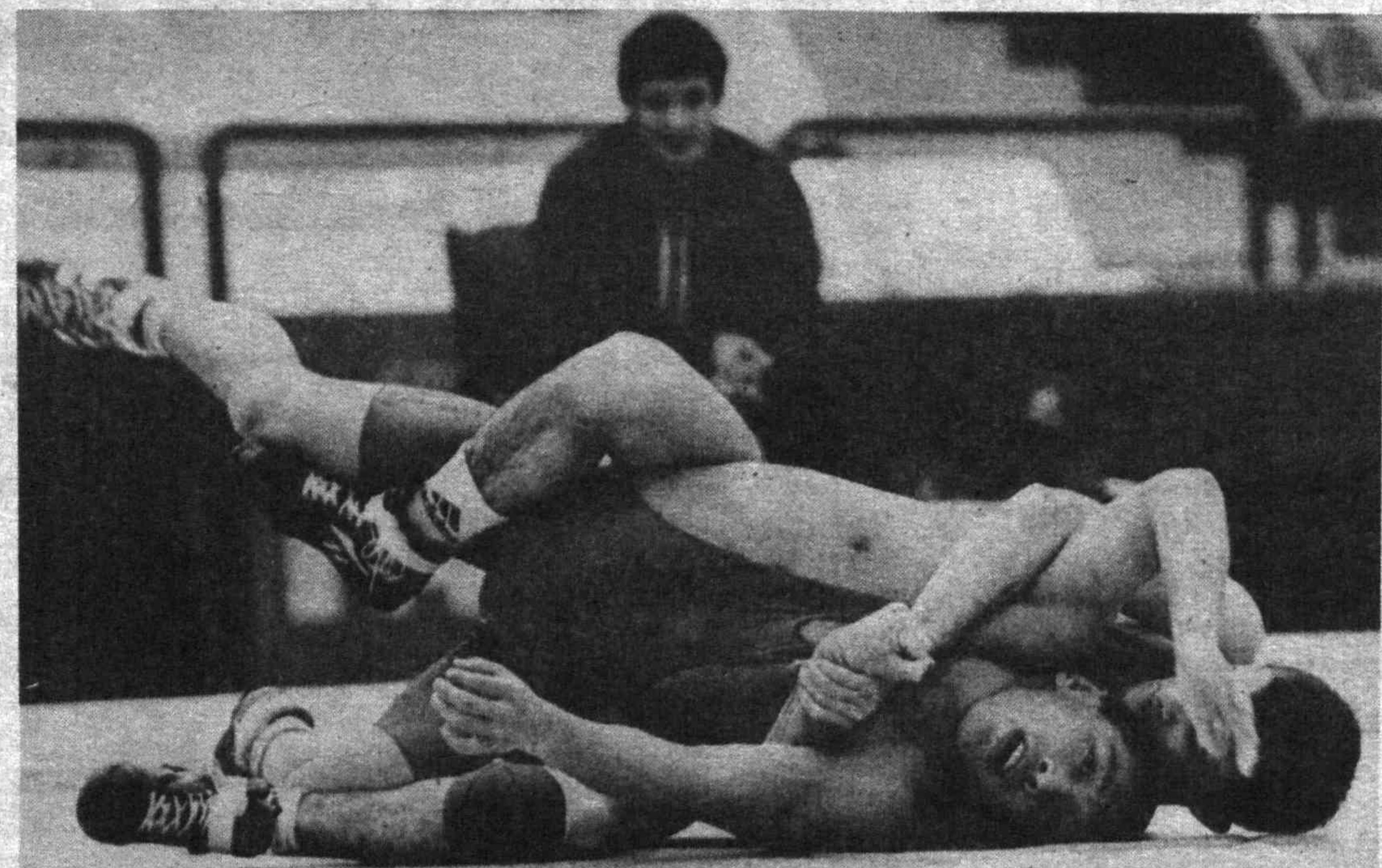
Норасмий турнир пайдо бўлиши билан қаҳондаги энг машҳур мусобақага айланди. Бундай ҳодиса ФИЛА - Халқаро ҳаваскорлик кураши федерацияси тарихида бўлган эмас. Кураш бўйича Ўзбекистон мустақиллиги Кубоги учун халқаро мусобақа биринчи марта 1997 йилда ўтказилган эди, бир йилдан кейин ФИЛА календаридан «Гран-при»

мумкин. Чунки улар фаол ҳаракат қилишади, рақибига ўз услубини ўтказишга уринишади, вазиятни яхши англашиди. Содда қилиб айттанды, полвонларингиз яхши жисмоний тайёрлариги билантина эмас, иродаси, ақлини ишлатиб ҳаракат қилиши билан сенмоқда.

Мамлакатингизда Президент Ислом Каримов спортни жуда жиддий қўллаб-қувватламоқда.

дани, мәрдликни, қатъиятни ва юксак масъулият туйгуларини тарбиялаётган иштедодли спорт устоzlарини атрофларида жип-сластира олдилар.

Спортинг бу турига Республика эркин кураш федерацияси ва юонча-румча кураш федерацияси қўшган ҳисса ҳам бебаҳодир. Спортиларни тайёрлашда асосий юк уларнинг

туркумидаги энг нуфузли беш турнирдан бири сифатида жойолди.

ФИЛАга аъзо бўлган 140 мамлакат ҳар йили 160 мусобақа ўтказади, - деди ФИЛА биринчи вице-президенти Михай Бира. - Лекин уларнинг кўплари Ўзбекистон мустақиллиги кубоги турнири каби юксак нуфузли

бўлмаган.

Бу мусобақанинг муваффақияти сабаблари нимада? Менинча, асосий сабаблардан бири шундаки, Ўзбекистонда кураш спортивнинг миллий тури бўлиб, республикангиз кураш мактаби кўп асрлик мозийга бориб тақаладиган анъаналари билан кучлидир.

Яккана-якка беллашув чоғида полвонларни кузатиб туриб, уларнинг номини билмасанг ҳам ўзбекистонликларни таниб олиш

Жаноб Каримовга Халқаро Олимпия кўмитаси ва Осиё Олимпия кўмитасининг Олтин нишонлари топширилганни буни ишончли равишда тасдиқлаб турибди. Бу юксак мукофотлар буюк арбобларга спортни ва олимпия ҳаракатини ривожлантиришга кўшган гоят катта ҳиссаси учун берилиши ҳаммага маълум.

Ўзбекистон мустақиллиги кубоги учун халқаро мусобақа жуда қисқа муддатда «Гран-при» тоин-фасига қўшилиши учун республика спорт кураши уюшмаси жуда кўп иш қўлгани шубҳасиздир.

Унинг раҳбарлари - Президент Аҳор Рўзиев ва бош хотиб Константин Михайлоп фақат юқори даражадаги мутахассисигина эмас, ҳақиқий ватанпарварлардир. Улар курашга ёшларни иложи бориб кўпроқ жалб этишдек олижаноб вазифага берилиган, одамларда иро-

зимасига тушади. Бу вазифаларни улар ўринлатиб бажармоқда.

Осиё чемпионатини шу йил май ойидаги Тошкентда ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилингани туфайли ўтган йилнинг ноябрида спорт иншоотларини кўриш учун мамлакатингизга келган эдим.

Тан олишим керак, сизлардағи «Жар», «Юнусобод» теннис корти, «Динамо» спорт мажмуалари каби иншоотлар билан камдан-кам мамлакатлар мақтана олади. Мен эса, ФИЛАда 23 йил ишлаб, бутун дунёни кезиб чиққанман, юзлаб йирик халқаро мусобақаларда бўлғанман. Шу боисдан бутун ишонч билан айтади: Ўзбекистон полвонларини буюк келажак кутмоқда.

ЎзА

**Суратда: мусобақа онларида.
А. РИСКИЕВ сурати**

элда юрт гадоси бўлиб юармиди улар. Момом раҳматлии айтади: "Юртни сотган ота-онасини сотган билан тенг, пасткашликдир. Юрт қарғишига қолган кас оқпадар сингаридир," - деб...

Пирим, ўз даврингизда ўз элини чингизийларга топтатиб қўйган кимлар эди? Темучиннинг ато қилган аркони-давлатига учиди, хоинлик йўлини танлаган Махмуд Ялавоч эмасмиди?! Ағсусли, бугун ҳам ялавочлар бор экан ҳали. Мухолифчилар, экстремистик гурухлар нограсига ўйнаб, баҳти турмушимизга раҳна солишига ҳаракат килиб кўрдилар, шукрки уларнинг бишлари зое кетди.

Пирим, руҳингизни безовта қилишминнинг у замон билан бу замонни мезонга тортиб қўриш эмас. Балки инсофисизга инсоф, диснатсизга диснат, иймон-тавфиқ тиляшдир асли. Нонкўрларнинг қилмишларининг "ташаббускорлари" шаксиз фаровон турмушимизга, баҳти ҳаётимизга, қарни-бўлғанини билдиришади. Не баҳти, Президентимиз боши омон қолди. Қора қилмишларининг "ташаббускорлари" шаксиз фаровон турмушимизга, баҳти ҳаётимизга, қарни-бўлғанини билдиришади.

Биз Ватанини севсан, сиз каби севсан. Унинг истиқболи учун курашсак сиздай салафларимиз каби курашамиз, деб Сизнинг пок ва бокий руҳингиз олдида сўз берамиз.

Эрпўлат БАХТ

ПИРИ КОМИЛЯ АМАКИЛУБ

«Кизингизнинг буйрагида тош бор экан. Фақат жаррохлик йўли наф бериши «мумкин». Бу гапдан ота худди Ферузанинг дарди ўзига кўчиб ўтгандай буқчайиб қолди. Нима қилиш керак? Ёшгина қиз бундай оғир операцияни кўтара олармикан?! Кизнинг акаси эса синглисини Термизга – “Шарқ табобати”га олиб бораман, деб қаътий турди.

“Шарқ табобати” табиблари – Мусурмөнкул Холматов, Акром Пирматов ҳамда Эсон Тошалиевлар биринчи Ферузанинг қўлидан ушлаб томир-

БЕМОРГА ҲАЁТДЕК НАЖОТ БАҒУШЛА...

лари қандай ураётганини кузатди.

Сунгра қизга юзланиб қатъий тайинлади.

– Овқатланишда фақат менинг маслаҳатимга амал қиласиз!

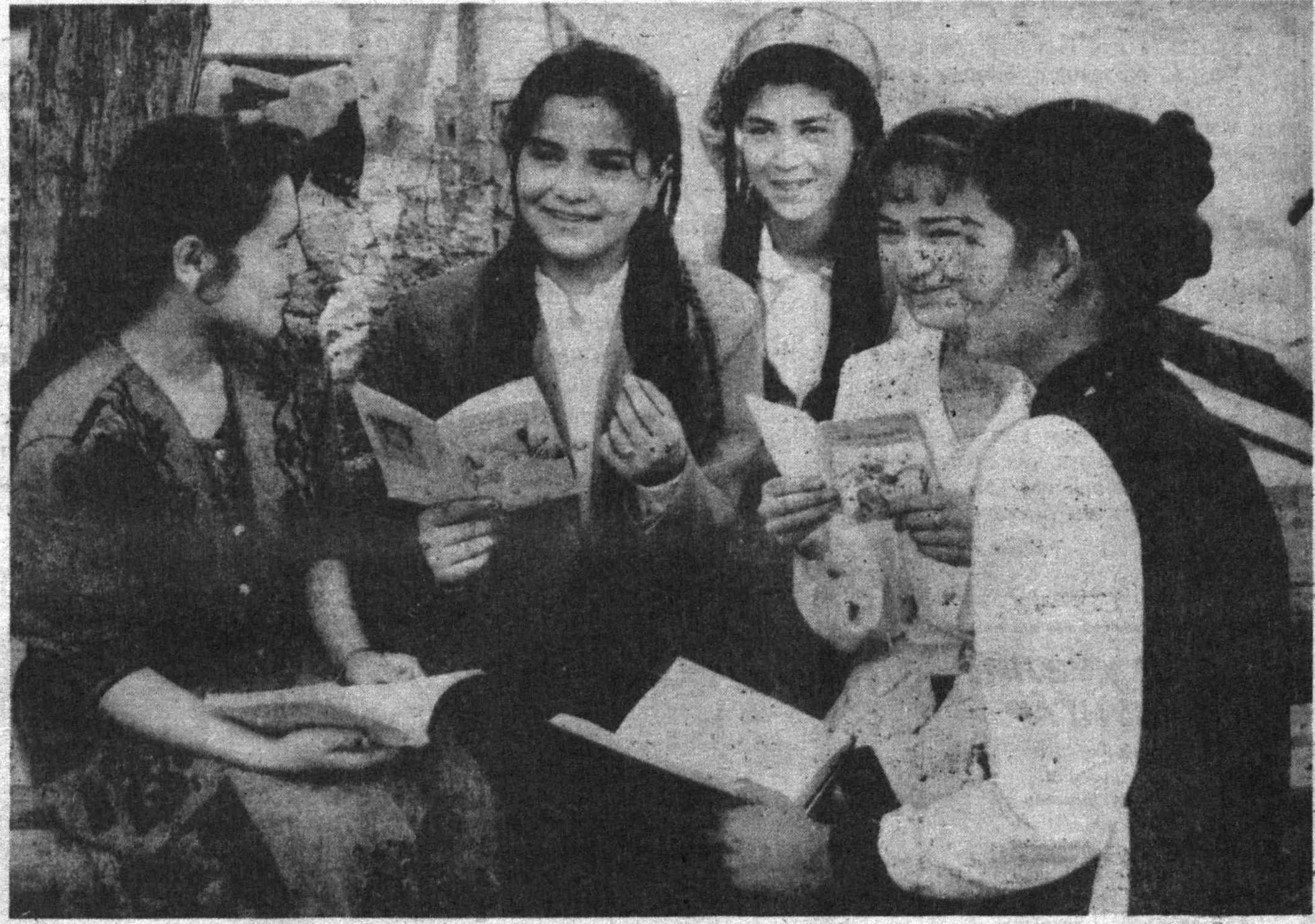
Аввало, Оллоҳ шифо берсин, йигирма-йигирма беш кун ичиди соппа-сог булиб кетасиз, иншооллоҳ.

Акром ака столда нималарни дидир қоғозга ёзида, қизга тутқазди.

– Мана бу қоғозни Алишер деган йигитга олиб бориб берасиз. У сизга доривор ўсимликлардан тайёрланган ўтлар талқонини беради. Ҳар бир кошиқ ўтни бир литр сувда қайнатиб бир кунда уч маҳал ичасиз.

Феруза табиб Акром Пирматовнинг маслаҳатларига бир ой даромадида амал қилди. Доривор ўтлар секин ўз нафини берди. Кизни рагидаги тузлар чўкиндиси аст туша бошлади.

Термиз шаҳрида жойлашга ушбу кун-доривор ўсимликлар билан диган. “Шарқ табобати” таб

Хизмат сафаридан қайтаётуб Каттакўргон шахрининг автобус бекатида бир қиз билан танишиб қолдим. Аникроғи, унинг ўзи келиб мен билан танишди. Юзлари рангпаргина қиз Тошкентга кетаётган автобусни кутиб турган экан. Қандайдир қалин хатжилдни ким орқали бўлсада Тошкентта бериб юбормоқчи, шекилли.

– Исмим Манзура, – дейди қиз ўйчан нигоҳ билан. – Шу хатимни “Турк” “тон”

Гулчехра ЖАМИЛОВА

-- Касбим журналист. Сизга ёрдам беришга ҳаракат қиласман.

Жойидан жила бошлаган автобус билан ёнма-ён югуаркан, қизгина умид билан кичкирди:

– Бўлмаса хатни ўзингиз ўқиб чиқинг. Газетага чиқишига ёрдам бери-и-инг.

Шоша-пиша қизнинг хатини варактлай бошни бошда шунчалик аячли қис-үша қизга берган ваъдамга кўра-тон” саҳифасига етказдим. Қаришини эса Сизнинг ҳукмин-этдим, азиз газетхон.

Тўлкин АСҚАР

алоқанг йўқ эди-ю, бир марта укамни ўзингча “йўлга солмоқчи” булиб уришганинг учун ўзим ахмоқлик қилиб кўйдим. Тогамнинг гиж-гижлаши оқибатида қандоқ тухмат қилиб юборганимни билмай қолибман. Оқибатда эса...

Дардларимни достон қилиб газетага ёзишига жазм қилдим. Айрим кишиларнинг исм-шарифларини ўзгартириб ёзаяпман. Сенинг эса ҳаммага машхур исмингни очиқасига ёзишига қарор қилдим. Токи, мендан гинадор булиб юрма. Менга ҳар қанча нафрат билан караса-да, ўз онамдек яхши курдиганим – Латофат аядан бошим ерга тек-кунча эгилиб узр сўрайман.

Мавриди бўлса-бўлмаса ўзимнинг кейинги тақдиримдан ҳам кўпчиликни боҳабар қилмочиман. Отасига раҳмат, ўша Улугбек менинг ҳолимга тушунди. Бирга оила қурмоқчимиз. Насиб этса, умрбод садоқатли жуфти-ҳалол бўлганим бўлсин.

Эртами-кечми ҳар ким ҳаётда ўз ўрнини, баҳтини топади. Фақат, бевақт йўлдан адашидан Аллоҳнинг ўзи асрасин экан...

Сенга ва барча тенгдошларимга баҳт тилаб
МАНЗУРА,
Каттакўргон шахри

БОБОЛАРДАН МЕРОС

кундан
иборат 12
о йа га
бўлинган
ва яна
қўшимча 5

Бунга балки Зоир тօғам даам да...
бодордир? Ахир, ота-онамнинг тур-
мушларини тайини бўлмай, ўша тօғамнинг қўлида қолганимдан сўнг
қондошлиқ фарзини адо этганида,
вояга этганимдан сўнг эл қатори
турмушга узатганида бир умр у ки-
шидан миннатдор бўлар, ўла-ўлгу-
нимча хизматини қилардим-ку. Йўқ,
у ота-онамнинг заиф томонларини
ўзгача талқин қилди, гаразли
мақсади йўлида мени шу кўйларга
солди. Аввалига роса уришди,
ҳақорат қилди, куракда турмайди-
ган сўзлар билан дилимни вайрон
этди. Кўчага бош олиб чиқиб ке-
тишга мажбур қилди. Эҳтимол, ҳам-
масига бардош берганимда бугун
шунча маҳалладошларимнинг юз-
лари бу қадар шувут бўлмасиди?

Хуллас, Улугбек деган бола билан танишиб, орадан “қил ўтмас даражада” яқинлашиб кетдик. ...
Шу ишни ўзим хоҳладимми, у

сен ҳам айбсиз айбдор булиб ўти-
рибсан. Маҳаллада бош кўтара олмайсан. Айниқса, онанг – Лато-
фат аянинг аҳволини кўриб...
юрак-багрим эзилиб кетади. Сиз-
ларни неча йилдирки отасиз оқ-
ювиги, оқ тараган муштипар она
олдида ўзимни чексиз гуноҳкор
сезаман.

Ҳаяжонда хатим ҳам пала-парт-
иш ёзилаётир. Зоир тօғамни ўшанда нечун айбдор деганимни
биласанми? Асли ҳамма гап ўшан-
дан чиқсан. Шунақа ёмон йўлга
кириб кетишимга “муҳит” ярат-
ган тօғам бу сирлардан вокиф
бўлгач, ишга киришди. Улугбек ва
сендан мўмайгина пул ундириш
ҳаракатига тушди. Унга пул қарак
эди, вассалом. Менинг тақдирим
унга сарик чақа ҳам эмаслигини
биламан.

Дарвоқе, сенинг бу ишларга

БОШКОТИРУ ЖАВОБЛА

(“Туркистон”, 13 март сони)

ЭНИГА:

- 1.Ҳисоб. 3.Соат. 5.Даво. 8.Халим. 10.Ила. 11.Ача. 13.Сибелius. 17.Қандолат. 21.Оми. 22.Алп. 23.“Мир”. 24.Нил. 25.Алла. 26.Неака. 27.Суннат. 28.Авф. 29.Исо. 31.Амир. 32.Равоч. 34.Халима. 36.Ноил. 37.Лек. 39.Ибо. 41.Ини. 42.Ирк. 43.Зардузи. 44.Камалак. 46.Мўл. 47.Шим. 49.Қайнона. 50.Чиллаки. 52.Исл. 54.Ўху. 57.Хум. 58.Лир. 59.Нұша. 61.Ирсият. 62.Исбот. 63.Ота. 64.Тиф. 66.Илм. 67.Ис-фара. 69.Арафа. 70.Арра. 71.Умр. 72.Нок. 74.Тош. 75.Ушу. 77.Тустовук. 81.Замҳарир. 85.Кио. 86.Она. 87.Қасос. 88.Айри. 89.Фарх. 90.Мақол.

БЎЙИГА:

- 1.Ҳаким. 2.Боб. 3.Сел. 4.Аму. 6.Ари. 7.Омо. 8.Ҳал. 9.Масал. 10.Имо. 12.Асп. 13.Сарафroz. 14.Елка. 15.Итоат. 16.Сума-лак. 17.Қамария. 18.Нафс. 19.Обинон. 20.Тантлик. 28.Ариқ. 30.Олим. 31.Ари. 33.Орден. 35.Арахис. 38.Қўл. 40.Азончи. 45.Атлас. 47.Йўл. 48.Мўрт. 49.Қўнғирот. 51.Ихтиандр. 52.Имон. 53.Мис. 55.Исма-лок. 56.Аямажиз. 60.Азamat. 65.Санам. 68.АЗов. 70.Арпа. 71.Ушоқ. 73.Кулол. 74.Ток. 76.Упа. 78.Сас. 79.Опа. 80.Уюр. 82.Аба. 83.Ҳур. 84.Ром.

КҮКЛАМ

Қалбимга нур ила бир гурур солиб,
Уфуар бахорнинг майин шамоли,
Номаълум сатрдан илҳомим олиб,
Хаёлимни тортар гулдай жамоли.

Само узра учуб кетаётган қуш,
Бахор шамолига рақс тушар гўё,
Бунча назокатли жилва қилмаса,
Бахорми? Бу билмам қай меҳригиё?

Бўй чўзиб қирлардан гулу майсалар,
Илк бор гўзалинка қиласди таъзим,
Заминни эркалаб ўйғотганди тоғ,
Борлиқнинг хуснинг қиласди базм.

Бахор гулларидан дил завқда тўлар,
Лолалар хуснинг қизлар ошуфта,
Қалбим ашъоридан, ҳаёт гулидан,
Бахорга атадим битта гулдаста.

Зиёда АШУРОВА,
талаба.

ҚАРО КЎЗЛИ
АФСУНГАР

Энди менга ором ўйқ
Кўзларинг қаросидан.
Ҳижрон заҳри томади
Юрагим яросидан.
Бир боқиб шул нигоҳда
Минг кўйга солиб кетдинг,
Энди бўлса, зор қилиб
Қайларда қолиб кетдинг?
Сўзларинг афсун экан
Нигоҳинг экан тисим.
Гоҳ эртадан сўзлаган
Бўлардин сен мунахжим.
Ким бўлсанг ҳам, юракка
Сингувчи куй экансан.
Ҳаловатсиз кечалар
Согинчсан, ўй экансан.
Энди менга ҳаётда
Ўзга туйгулар бекор.
Кел ёнимга ҳолим сўр,
Каро кўзи афсунгар.
Сен ҳам келиб ишққа маст,
Ҳижронлардан полиб кет.
Қўлларимдан етаклаб,
Остонангга олиб кет!

Шоира КАЛАНДАРОВА,
Хоразм

ХИЖРОН
АБАДИЙМАС

Абадий эмаску умр дегани,
Демак, абадиймас ҳижрон
ҳам ахир.
Сенсиз дардим қўймас
үйнаб-кулгани,
Сенсиз юрак сагир, бу
ҳаёт тахир.

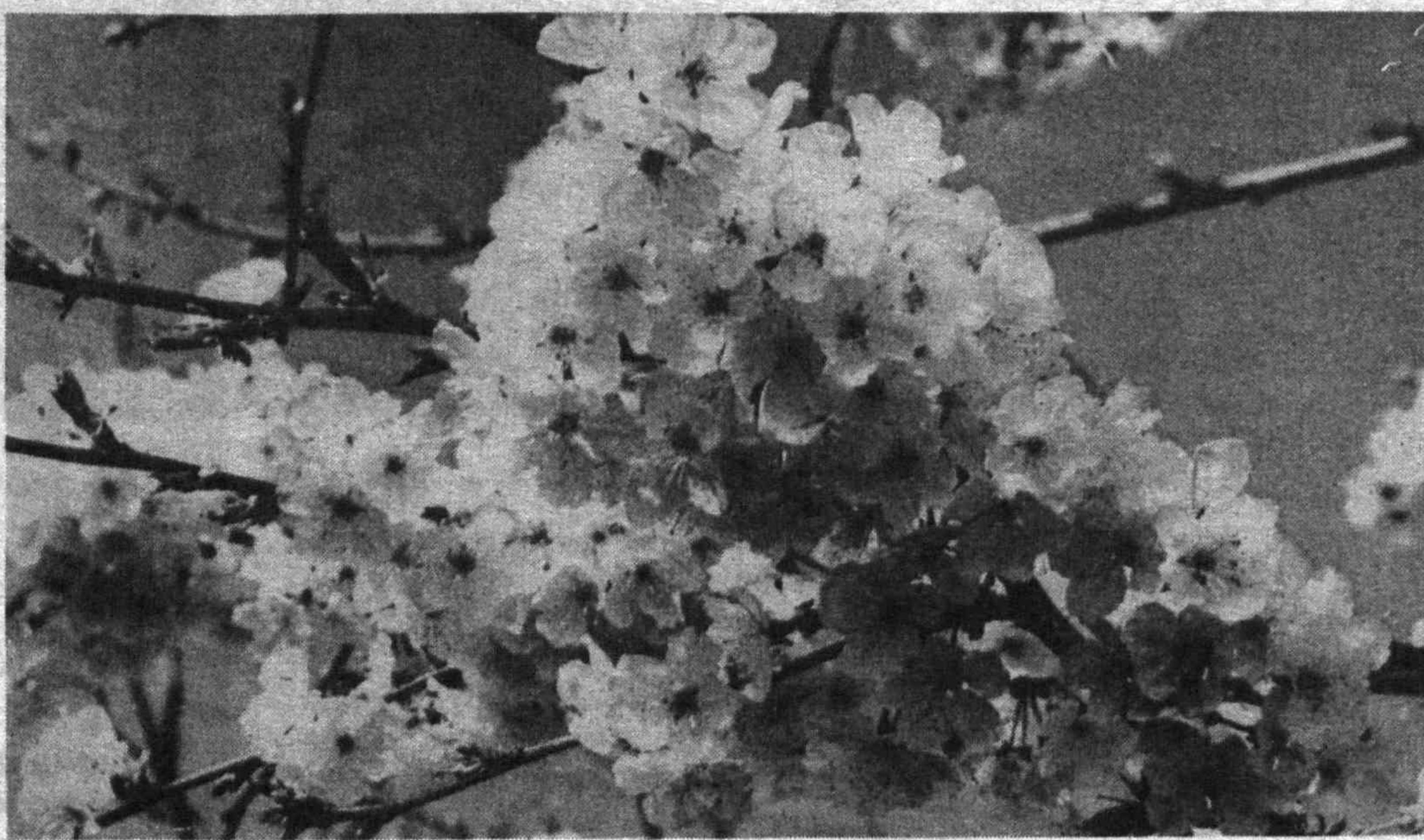
Гарчи айри тушди,
сен-ла йўлиминиз,
Лекин умид йўлдош
қалбимга ҳамон.
Ахир учрашармиз бир
кун иккимиз,
Бир кун қайриларсан
гузорим томон.

Ўша хосиятили баҳтиёр кунда,
Ўтили нигоҳингга умидвор бўлиб —
Мен сенга термулиб
тураман шунда,
Атиргулнинг нафис
баргига қўниб...

Раъно АМИНОВА,
Тўрткўл

КУРТАКЛАР
КЎЗ ОЧДИ...

Қадим ва навқирон юртимиизда Наврӯз нафаси кезмоқда. Дилларда шодлик ва орзумандлик кайфиятини ўйғотадиган бу кунлар беихтиёр ўтмиш ва келажак орасида Инсонни хаёлга толдиради — хотирани қўзгайди. Таърифлаб не қилдик, баҳор она Еримизга неча минг бор ташриф буюрган бўлмасин, ҳеч қачон эскирмаган, меъдамизга тегмаган, мудом руҳимизга, ҳаётимизга янгилик олиб келган. Умидли кунларда ўтмиш ёди билан қоғозга тушган сатрлар ҳам ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди. Биз айни айём арафасида дилдан тўкилган соғинч ва висол, умид туйгулари акс этган шеърларни сиз билан баҳам кўрмоқни истадик. Зора, Сизнинг-да шод қалбингида яна бир оз хуш кайфият ўйғотолсак, азиз шеърхон!

И мингдан зиёд ёш йигит-қизлар
бўлди. Турли касбларда ишлай-
лар бу қабиҳликни амалга ошири-
лосабатларини билдиримоқдалар.
од тумани бўлими қошида ташкил
чинг “Ниҳол” қаламкашлар тўғараги
лоти “Ҳалқ сўзи” газетасида чоп
“мақоласининг мұхокамасига
зкур мақолага ўз муносабатларини
бўғ йўлга чиққан улуг карвон экан-
ким қайтара олмаслиги тўғрисида
аъзоси Мамлакат Жалолованинг
ларнинг февраль воқеаларига бил-
булди:

Ладил бўл дадил,
а эрк берib қўйма,
юрлар байропнинг,
бой берib қўйма.

Карима АШУРОВА,
Фарғона вилояти

Іажмид-
ро тилаб,
сизнинг
коиз деб

...Тегманг, юракдаги ҳисларим,
Қизғалдоқдай тўкилиб кетар,
Озор берманг, бу хаста кўнгил,
Азоб чекмас, бас энди, етар.

Қарогимга тош отманг зинҳор,
Синиб биттан қўзим қўзгуси.

ФИЛАга аъзо бўлган 140
мамлакат ҳар йили 160 мусобақа
ўтказади, - деди ФИЛА биринчи
вице-президенти Михай Бира. -
Лекин уларнинг кўплари Узбекистон
мустақиллиги кубоги турнири
каби юксак нуфузли бўлмаган.

Бу мусобақанинг муддати
кабаблари нимада? Менимча, асосий
сабаблардан бири шундаки, Ўзбекистонда кураш
спортининг миллий тури бўлиб, республикангиз кураш мактаби
кўп асрлик мозийга бориб тақалдиган анъаналари билан
кулдирилди.

Яккана-якка беллашув чоғида
полвонларни кузатиб туриб, уларнинг номини билмасант ҳам
ўзбекистонликларни таниб олиш

хўмитасининг Олтари топширилгани були
равишда тасдиқласди. Бу юксак мукофотла
бобларга спортни ва ҳаракатини ривожлан
кўшган фоят катта ҳисб берилиши ҳаммага май.

Ўзбекистон мустақиллиги учун ҳалқаро мусоб
қиси муддатда «Гран-П

асиға қўшилиши учун
ка спорт кураши уюши
кўп иш қилгани шубҳаси
Унинг раҳбарлари - Гариф Рузив ва бош ке
стантин Михайлов фак

тилган қора кунлар эди. Шукрки, биз бу
гун ҳурмиз, озодмиз. Ҳар қандай мусобақа
нисолардан ҳоли билди.

Пирим, у кунлар Ватан қисматига би-

тилган қора кунлар эди. Шукрки, биз бу
гун ҳурмиз, озодмиз. Ҳар қандай мусобақа
нисолардан ҳоли билди.

Клара ОТАМУРОДОВА,
Карши

Сиз ўйқ бунда согинчларга ёр бўлдим,
Қайлардасиз, қишлоғимнинг қизлари.
Шеърлар битдим юрагим муз бўлса ҳам,
Бахор дедим бу ерда куз бўлса ҳам,
Сизни дедим бунда кўп қиз бўлса ҳам,
Қайлардасиз, қишлоғимнинг қизлари.

Шуҳратбек
АБДУКАРИМОВ,
Марҳамат

НАВРЎЗ

Қолиб кетмай топишмогу эртакда,
Момоларим айтиб берган чўпчакда,
Қўринасан илк ниш урган куртакда,
Бугун барча суйиб айтган Наврӯзим!
Яна юртим узра қайтган Наврӯзим.

Сен келасан янги куну, завқ бўлиб,
Эпкин баҳор этагида кўк бўлиб,
Бободеҳқон кўлларига чўт бўлиб,
Бугун барча суйиб айтган Наврӯзим,
Яна юртим узра қайтган Наврӯзим!

Анорхон ШОМИРЗАЕВА,
Данфара

Кўкдан юлдуз униб келди
сўроқлаб сени,
Наволарда қолган баҳорим менинг.
Согинчларим қучиб келди
сўроқлаб сени,
Мана баҳор қайтди,
қайтгин баҳорим.

Нур ёғилиб юзларингдан
ои сўроқлади,
Зулфлар гажак, қоши қундуз
ёй сўроқлади,
Кунлар, тунлар тўлқинлапиб
сой сўроқлади,
Мана қайтди баҳор,
қайтгин баҳорим.

Осмонлар ишлади, қорлар эриди,
Ирмоқлар қирғоққа бошларин уриб.
Тоғлар садо берди сўроқлаб сени,
Мана баҳор қайтди,
қайтгин баҳорим.

Марҳабо ФАЙЗИЕВА,
Куи-Чирчик

Юлдуз пайдо бўлди осмонда,
Худди ўша биз севган юлдуз.
Эслайсанми? Ёлғиз қолганди,
Боқар эдик, икимиз унисиз?

Жоним, бу дам согинаман мен,
Эслаб, чанқоқ лаблар қонини.
Орзикади юрагим секин,
Истаб, шу дам мангу қолини.

Юлдуз пайдо бўлди осмонда,
Худди ўша биз севган юлдуз...

Тўхтасин АРСЛОНОВ,
Бухоро

Сени кўп согинчим, согинди дунё,
Юрагим оғриди, оғринди дунё,
Бахтимсан фақат мени инсонган рўё,
Мен сени қанчалар севаман.

Жамолинг жон қадар ботиб кетади,
Ҳаёлинг домига тортиб кетади,
Азобим руҳимдан ортиб кетади,
Мен сени қанчалар севаман.

Пойингда тупроқман, кўк юлдузингман,
Сен учун бордирман, кўрар қўзингман,
Ташингман, жонингман, сенинг ўзингман,
Мен сени қанчалар севаман.

Висол -- ижобатдир, ҳижрон -- айридир,
Йироқлик биттаю, сенга сари бир.
Бормисан, йўқмисан, кимсан, барибири,
Мен сени қанчалар севаман.

Ироди АЗИЗОВА,
Янгийўл

ҚАЙЛАРДАСИЗ, ҚИШЛОҒИМИЗ ҚИЗЛАРИ

Бахор келди пойимизга гул тўшаб,
Қайлардасиз, қишлоғимнинг қизлари.
Юрагимнинг тўри қолди-ку бўшаб,
Қайлардасиз, қишлоғимнинг қизлари.
Сиз ҳам мени согинчимиз эҳтимол,
Болалигим, бир зум ортга қайтақол,
Сочопуклар тақлтиши мажнунтол,
Қайлардасиз, қишлоғимнинг қизлари.
Тақдир экан олис тушди йўлиминиз,

Бир-бирини тутолмади қўлиминиз,
Икки ёнда зор ўртанди дилиминиз,
Қайлардасиз, қишлоғимнинг қизлари.
Билолмадим юраккинам бўзлади,
Хатлариди сал ҷалгитиб сўзлади,
Онам сизни қайсангизни кўзлади,
Қайлардасиз, қишлоғимнинг қизлари.
Қайлардасиз, изингизга зор бўлдим,
Ўшал оҳу қўзингизга зор бўлдим,

Сиз ўйқ бунда согинчларга ёр бўлдим,
Қайлардасиз, қишлоғимнинг қизлари.
Шеърлар битдим юрагим муз бўлса ҳам,
Бахор дедим бу ерда куз бўлса ҳам,
Сизни дедим бунда кўп қиз бўлса ҳам,
Қайлардасиз, қишлоғимнинг қизлари.

Шуҳратбек
АБДУКАРИМОВ,
Марҳамат

НАВРҮЗ БИЗНИКИДИР...

Далалар ям-яшил!

Илохи бўлсаю шу яшилликни бор бўйи билан бағрингта боссанг. Кўзларинг билан суйиб эркаласанг. Сўнг “Шу яшиллик макони меники!” деб ҳайқирсанг. Овозинг олисдаги корли тоғлардан акс-садо бўлиб қайтса: “Меники! Меники!”

Тонганоқ гавжум кўчаларда қаёғларгидир шошиб кетаётган миллият ўғлонлари, миллиатнинг қизлари бир зумгина тұхтаб, шу сўзини айтиши керак бу кун. Негаки, уларнинг келажак йўлларида “Юрт меники!” деган сўз ялов бўлиб турмоги шарт.

Ўз билан юзлашиб турган Санам момом ҳикоя қиласи: -- Чанглзорга ўт кетса, ҳўлу қуруқ баравар ёнади. Уруш йилларида эркакларимиз қон кечди, бизлар қаттиқ ишладик. Мехнатдан одам ўлмайдия, лекин юрагимиз қонга тўлиб яшадик-да. Шукр, яхи кунларга етдик. Бугунги обод кунлар юз-кўзимизга тўтиё...

Сўнг Наврӯз ҳақида сўзлайдилар: -- “Бу куннинг фазилиати кўп. Наврӯз сахарида неки дуо қилсанг, ижобат бўлади. Эскиларда қолган гап бор: кутлуг кунда гамга ботма. Ўйнаб-кулиб юр. Ана шуда келгуси Наврӯзгаям шод-хуррам этиб оласан! Ўтлоқларда сайллар кизир эди. Ҳар биримиз покланниб, тоза либослар кийиб сайлга чиқар эдик. У ерда ёшу-кексаларнинг ўз йигини, ўз айтар сўзи, ўз ўйинлари бор эди. Чоллар бўз болаларни ёнларига чақириб, “Сен неча дараҳт ўтқаздинг, ер ҳайдаб экин экдингми?” деб сўроққа тутишарди. Кампирлар қизлардан “Сен неча хил кашта тикдинг? Алла айтишини, дўпти чатишни, овқат тайёрлашин эплай оласанми?” деб сўрарди. Шу билан келин ва куёв бўладиган ёшларни обдон синаб билиб олардик...”

Мен эса қишлоғимизда ўтадиган Наврӯз сайлларини хотирлайман. Яланлиждаги бу йигин “Келин салом” билан бошланади. Ҳарир ёпинчиқлар ичра келинчаклар қиза-

рийиб саломга шай туришарди. Ёпинчиқлари олдига қадалган тилларант кўнгироқчалар дашт шамомлида ажаб нозик товуш чиқаради. (Санам момомнинг айтишича, ёпинчиқни кўнгироқчалар билан безаш қадимдан қолтан одат, яни шу кўнгироқчалар шалдираса, ичкарида ноўнгайроқ ўтирган қайнота ҳушёр тортиб, келинни уйга кириши олдидан ўзининг у ёк, бу ёғини тузатиб оларкан!)

Сайллардаги гўзал одатларимиздан яна бир -- айтишув. Йигит ва қиз қайни ва бекач (кайинсингил)нинг чечаси (янгаси) билан бўладиган бу айтишувлар фақат ҳазил оҳангиди куйлашади. Мана, шулардан бири:

ҚИЗ: -- Кече саҳар туш кўрдим,
Бир чиройли күш кўрдим.
Карчигайми ё лочин?
У нимадир, чечахон?

ЯНГА: -- У күш эмас, бир
ўлои,
Совчи келар эрта тонг.
Бахтинг кулиб туриби,
Хайрон бўлма, бекажон!

Ёшлардан кейин кексалар на-
вбат олишар, уларнинг ҳазил-му-
тойиба лапарларини тинглаб, кул-
гудан бутун қирлар зирилаб кет-
гандай бўларди. Бундай сайллар-
дан қайтастив, беихтиёр ўйлайсан: “Ҳаёт қанчалар отгли. Баҳор қан-
чалар кўркам. У бор яшиллиги
 билан бизницидир!”

... Кўхна битикларда Наврӯзга
шундай тавсиф берилади: “Ҳамал
йилнинг бошланиши, умид ойиниди.
Кутлуг кун (наврӯз) химмат ва ях-
шилик рамзи. Ундан элга ҳаракат,
ерга баракат келгай...”

Умид ойининг чароғон кунла-
ри сари илгарилаяпмиз. Кўнглимиз
боглари энг тоза ниятлар билан
файзиб. Оёқларимиз остида ҳар
бир майсаю гиёҳ, атрофимиздаги
ҳар бир кексаю ёш кўзимизга
яқын, кўнглимизга қадрдан
эканини ушбу кун-
ларда янада
теран

Ота-
боболаримиздан
бу байрамнинг нишонла-
ниши билан боғлиқ кўплаб мъ-
лумотлар сақланиб қолган.
Айниқса Абу Райхон Беруний
Наврӯз ҳақида батағсил тўхталиб
утган. У ўз асрларida сўғд ва хо-
размийларнинг урф-одатларини
форсларники билан таққослаб
хикоя қилган.

Хоразмилар ва сугдлар ис-
ломгача бўлган даврда форслар
сингари “зардуштий” тақвимидан
фойдаланишган. У қуёш Йилига
асосланган бўлиб, ҳар бири 30

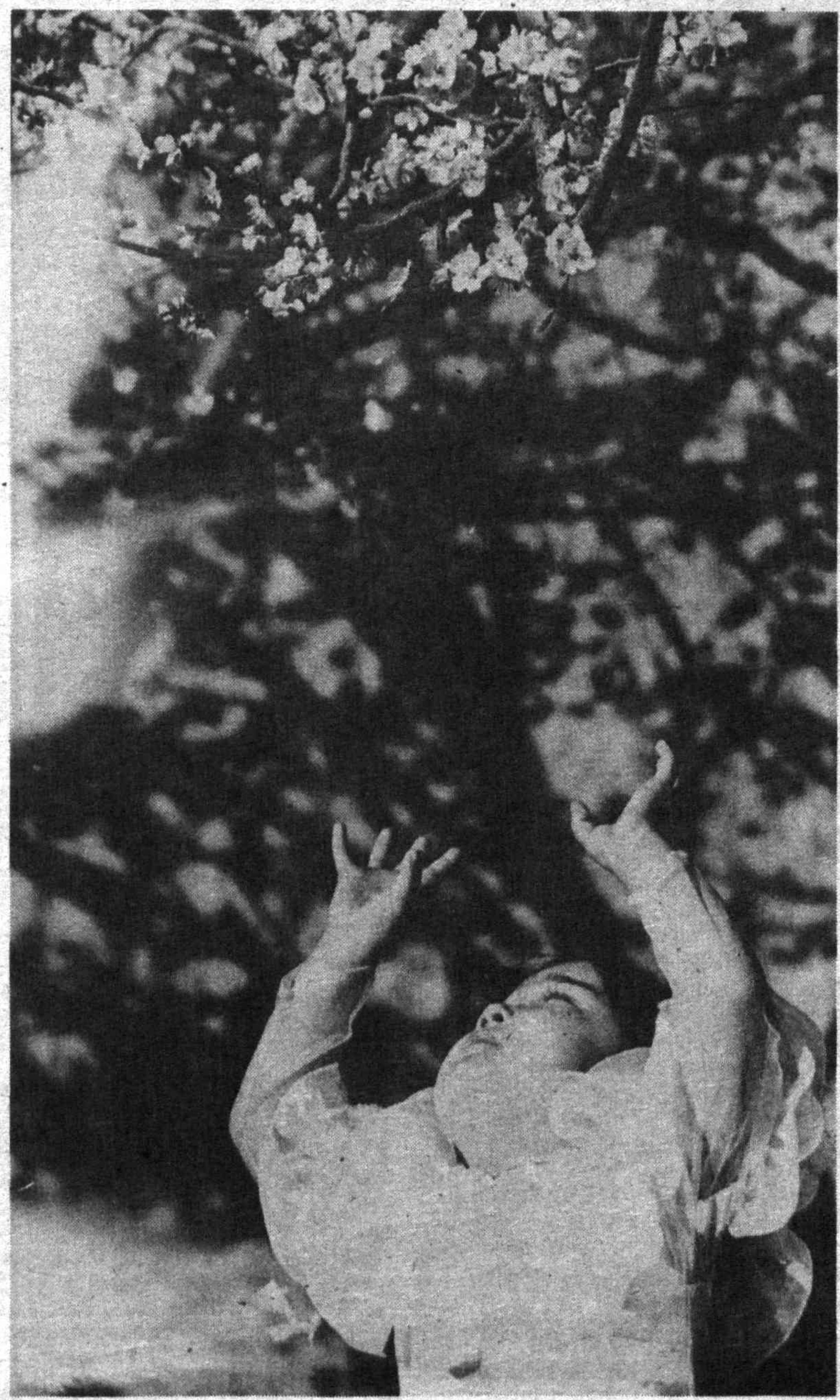
англаетгандаймиз. Ҳар бир қарич тупроқ аждодларимиз ҳоки ётган муқаддас маъво. Ҳазрат Умар Ҳайём огоҳ этгандари каби:

... Тупроқка авайлаб
қадамнинг кўй,
Бу тупроқ қора кўз
бир ниғор эди.

Аҳли донишлар яна айтадилар: “... Тириклика шукронга келтиринг. Борлиқни авайланг. Олам бутунлиги осойишини эъзозланг!” Одамлар минг йиллардан бўён тўғри яшамоқнинг шарти бўлган шу ҳикматларга амал қиласидар. Бу ҳикматлар бизнинг кунларимизда янгича мазмун касб этади. Эндиликда ҳар биримиз тинчлик сўзининг қадрини чукур тушунамиз. Негаки, бу йилги Наврӯзни юрагимизда дод билан қаршилашмиз. Ёруғ дунёнинг ғоят гўзаллиги, ҳаётнинг ширилиги, баҳорнинг кувончлари эса ана шу дод изтиробларини юваб, кўнглимиз боғларига нур олиб келаётгандай бўлади. Зеро, ушбу покиза кунлар учун тилакларимиз бисёр. Кўнгил боғлари нурга тўлавверсин. Нур-эй бор жойда ишонч ва умидлар гул очади. Эзгулик мева беради. Мехр-мурувват, бирдамлик, диннат ва яхшилик ҳислатлари юрагимизни беҳайди. Токи, ўтмиш доно-ларининг табиби билан айтганда “Агар олов ичра аҳил бўлса инсон, ахилликда обони ўчирмоқ осон...”

Тенгиз саодатли кунларга албатта етамиз.

Гулчехра ЖАМИЛОВА

БОБОЛАРДАН МЕРОС

кундан
иборат 12
о й г а
бўлинган
ва яна
қўшимча 5

кундан ташкил топган. Хоразмлик-
лар тақвимидан ойлар табнат
фаслларининг номи билан атаб ке-
линган. Сўғларда ҳам худди шу
нарсани кўриш мумкин. Масалан,
биринчи ой -- “Наврӯз”, олтинчи
ой -- “Кузчи”, ўнинчи ой --
“Экин ойи” ва ҳоказо.

Кейинчалик Ўтра Осиёни забт
этган араб халифалиги дастлабки
даврда миллий маросимларни

таъқиқлай бошлаган. Аммо туб
жой аҳолиси Наврӯзни йўқ бўлиб
кетишига йўл қўймаган. Шунда
араблар ҳалқда ён босишига маж-
бур бўлишиб, унинг номини
“Муқаддас Жамшид” деб ўзгари-
тирадилар ва байрам тантаналарини
утқазишга руҳсат беришади. Чунки бу ай-

ёмнинг асосчиларидан бири шоҳ
Жамшид деб ҳисобланар эди.

Асрлар ўтиб сөвет даврида ҳам
баъзи раҳбарлар тазиқи туфайли
Наврӯз сайлига чиқиб улоқ тор-
таётган забардаст йигитлару
баҳри байт айтётган лобар қиз-
лар ҳам асрлар давомида бобо-
ларимизу момоларимиз амал
қиласиган анъаналаримизни давом
эттиради. Аслида, миллатнинг
миллатлиги ҳам ана шунда.

Рахмон МАДГОЙИБОВ

ёшини ҳисоблаб кўришга
вақт топмайди ҳечам. Фақат
йиллик режаларини чамалаб
юради хаёлларида.

Баҳор... Яна баҳор келди...
У фано кишиларига Ҳақ Та-
олонинг бекиёс жаннатидан
бир кулгу келтириб, тирик-
лар кўнглини Илоҳ ишқи
билан боғлаш учун келтадай,
эътиқоди буюк инсон-
ларга бунданда гўзалроқ ду-
нёларни вайда қилаётгандек
гўё... Муроди шул бўлса ке-
ракким, ҳар йил энг аввал
ястаниб, мунгайиб ётган қаб-
ристонларга ташриф було-
ради. Биз ғофил бандаларни
бир зум огоҳ этиб, бу ёруғ
дунёдан абадий кўз юмгандар
хокини зиёрат айлади.

Тириклик ташвишларига
қўмиллиб, биз гоҳо унугтиб
қўядиган умидвор руҳлар

ДУНЁНИНГ ЭНГ ГЎЗАМ СОФИНЧИ (Бадиҳа)

сариқ гуллар гуллади. Шабадалар сийпалади замин юзи-
ни. Дов-даражтлар сарин сабот-
ларга бўса тутмоқ учун бўртди,
куртак чиқарди. Йўл ёқасида
қовжираб ётган намчил, хиж-
ронзода ажриқлар ҳам умид
либосини кийди.

Баҳор... Яна баҳор келди...
Момоофтоб чехрасидан меҳр
ёғилди, тун ҳилолланди.
Пурвиқор тоғлар бошидаги
дока рўмоли секин сирғалиб
тушиди. Ариқларда сув зилол-
ланди. Маъюс ва мунис маж-
нунтол, мажнун тол ўзининг
ийғмаган сочларини сойлар-
нинг устига сочиб юборди.
Чинорлар чинорланди. Дунё-
нинг ўткинчи эканлигини
унутган магрур тераклар яна

олмаган қирдаги қизғалдок
қалбимнинг рангида йиғлаб
юборди.. Капалаклар овутди-
лар уни майин-майин қано-
тила силаб-сийпалаб, лолажон
аламдан лов ёнди. Адирлар
бош узра кўтарди уни суйиб,
эркалаб. У ноз этиди, ҳайрат
тўла қўзларига ўзини кўз-кўз
етди.

Баҳор... Яна баҳор келди...
Қарғалар қорсиз қолди ва ке-
тар чоғида алам билан қарғанди. Қарғишни кўтара-

(Давоми 4-бетда)

БАХОРДА ЯНГИЛМАДАН ГУЛИ ...

ДҮННИНГ ЭЙГ ГҮЗАА СОҒИНЧИ

(Давоми.
Аввали З-бетда)

холидан хабар өлади. Сизу биз тұка олмаган күз-ешлар ҳаққын адо этади. Мархұмлар манту гұша эттан мозорлар тенпасида туриб узқ, жуда узқ ғиелді. Гоҳида томчылаб-томчылаб, гоҳида сел-себер ғиелді. Фироқ ғышларини тұқиб бұлға, үттанларнинг рухи шод бұлсын учун улар-хоки узра баҳмал құрпапар өпіб құяды, қабрларни гулу чекаларга буркайди. Ана шундан сұнг эса оғир жудолик ичра қолған мотамсаро кимсалардан күнгіл сұрайди.

Баҳор... Яна баҳор келди... Кимса оёқ босмаган сұмқоқларға бир яшиш шаршы оралади. Фавқулодда қип-қизил байроқ күттарған қызылдоқ түшкүнлиқта түшгапастак, лой томларнинг фәқир құнглини хушлаб юборди. Минг йиллик ғамдардан ел-калар чүкиб қолған паст, вайронада деворлар юзини ёмғирлар юди. Жилгалар үйинидан дәрелар ҳайқырди, худди ўз боласининг тетапоя қилаёттанини күрган онадай шодланиб. Асов тұлқынларига қирғоқлар яшил зирақ тақиб, йұл күрсатди.

Баҳор... Яна баҳор келди... Үн олти өшли күнгіл даشتла-рида бир чекак унди -- мұҳаббат... Құклам сеп ёған гұзал заминга, бегубор, мусаффа Осмонга нақадар ярашиқли бу! Йигит топ-тоза құнглининг

сұрвати чизилған битикни китоб-орасынға яшириб қыннинг партаси остиға құйди. Қыз уни ҳаммадан беркитиб үқиди тунда. Ҳеч кимса билмаган бу мұқаддас сирни пойлоқчи саболар сезиб қолдилар ва атиргул новдасига айтдилар шивирлаб. Ҳижолатдан қип-қизарып олов бұлып кетди ғунчалар. Барғлар чапак ча-либ юберди бирдан. Ҳа, мұҳаббат меҳмон бұлған юракларни өлкішлемоқ керак чиндан ҳам.

Баҳор... Яна баҳор келди... Озд Түркіннің обод боғларида яйраб кезингани шикаста-ношикаста күнгилларға бирдей роҳат баҳш эттани келди у. Эй яшишлар, бу баҳорни мен ҳам сиз каби интизор-интизор күттандым. Умидли дүннинг умидли буржиде туриб қун күмуш бұлғувчи күнларни, ой ёғду сочтувчи түнларни умид эттандым. Демакки, менинг ҳам ҳаққым бор бу баҳорда. Гуллаёттандырылған үрік оппоқ орзум менинг. Япроқлар шоҳларига илингап құнглым. Ана шу япроқларнин ҳеч ким түщүннеган шивирларда, ти-зим-тизим турналарнинг то-вушларда ҳали битилмеган ашъюларим ва ҳали күйлан-маган сирли қүшиларим бор...

Шамсия ТУРГУН
қизи

Гули Икромова күпчилигимизга нотаниш бұлмаган актриса, телерадио бошловчысы, журналист. Дүстлар таъбири билан айтганда дәзмолны токка тиқсанғыз ҳам ўша майнан ҳаммада ёкимли бир овөз янграгандай бўлади. "... Ассалому алейкум..." бу Гули Икромованинг тингловчисини ўзига ром этиш санъатларидан бири.

-- Гули ола, ташлаган қасби-гизнинг қайси бири ўзинизга маъкулроқ?

-- Демокрatisizki, қайси бирида қолмоқчисиз.

Энг муҳимн, ҳар бир қасбда одам бұлып қоғын. Үдә қаебда ўзимининг имкониятларым даражасида, имкон қадар иштей олған. Шүйдай бұлсада актристалық ва бошловчылардың үз ишін деңгеламан. Чунки соҳам ғұнға ғакин, дипломим буйынча тәсвиршыносман. Ривожланған мамлакатлардағы дәрежесінде олардың қарашасынан старлы шаройтлар яратишгандың эди, шубхасиз Гули Икромова актристалықи тантаган бўларди.

-- Унда телесериалда яратған образынан -- Умидадай бошнитига тағишилар түшгани?

-- О, билмадым. Лекин көпирги иншаримдан ҳам құнғынанча тұлды. Масалам: "Давр" информациян дастири ууңнан биттә лавҳа таңерласам мазза қыламан. Үнда очидмаган қатламларың очилади. Айникса ҳам олар мажлисида мұнисиб баҳо берілсе, сендан баҳтшер одамнинг ўзи бұлмайди.

-- Қайси дір жиҳатларнанғиз "Келин салом"дағы Умидада үшшаб кетарқан...

Ролларымдай
рухитим

ўзимтә мос келади. Буни ҳечам яширмайман.

-- Лекин томошабинлар унинг "Домла"га үшшаб қуылғып кети-гандығында хурсанд бўлиши.

-- "Келин салом" бир хафта ичиде суратта олинниб томошабинлар ҳукмита ғавола этилди. Режиссеримиз тез кунда ҳам фильм

УЧРАШГАНДА УЧРАШГУНЧА

яратиш мүмкінлігінни ишботладилар.

-- Үша телесериалда яратған образынан -- Умидадай бошнитига тағишилар түшгани?

-- Менинчай ишхонаси Умидада никидек бұлған көлинилар билан қайнона үртасыда бундай сайдолар үтиши табиий хол, албатта. Мен ҳам иш-иш деб бальзода үйни уннұттанымда қайнона, қайнотамнинг ғашлары келтанды. Аммо ҳеч ҳам сиртларига чиқаришмаган. Ҳозир улардан алохіда турамиз.

-- Құпчилик олатда байрамни дам олин күни ҳисоблады. Аёл киши айнан

шу дақиқаларда күнгілдагидек хордик чиқара оладими?

-- Мендақаси информацион дастурда ишлайдиган бўлса, байрамни ишхонасида кутади. Оддий абл бўлса, шубҳасиз ошхонада.

-- Умумат, баҳордан шимми кутасиз?

-- Қачон туғилған булсангиз ҳам баҳор ёшлигинизга ёш күшади. Шошаттган баҳордан бирор қолишини жуда-жуда истайман.

Сумалаклар күп пиширилади, шуниси яхши.

-- Испанинг шу фасл билан боғлиқлик томони борми?

-- Йўқ. Баҳор бизни уннұтган пайт -- ўн бешинчи ноңбрда чаён буржи остида туғилғанман.

-- Баҳорда кийимнинг ран-гларга қараб алмаштирасизми?

-- Менинчай, ҳамма хотин-қизаримиз шу фаслда мос кийим таңлашади. Албатта бунда обхаво муҳим. Пушти, настарин ва лимон рангларини ёқтираман. Қора кийимни ҳам.

-- Баҳор сизни хафа қилиши мүмкими?

-- Күп зэлиб ёмғир ёғса. Бемаврид май ойида ҳам қор учукласа.

Сұхбатдош:
Лайло КАРИМОВА

әхтиётсизлигидан "уалиб" нолиб қүяди.

Үндән янги ифорлар та-
рала бошлайды. У ўзининг шахсий гигиенасыга әтиб бер аба бошлайды, дезодорантлар, сокол қирилгандан сұнг қимматбаҳо лосьон, соч моялары суртадиган бұлып колади. Унинг жавонида янги русумдаги күйлаклар, галстуклар, ажойиб майкалар пайдо бўлади.

У ўзини сўккабош әр-
қаклардек тутади. "Биз" сузи "Мен" билан алмашади, ҳаётда кимидир борлигини эслатгиси ҳам келмайди. Ёлғизлигини, ёрғин эканлигини ҳар кадамда кистириб эслатиб туради.

Унинг хулк-
авторида ўзини
у л у ғ в о р
кўрсатиш ало-
матлари пайдо
бўлади. Ўз
бошлиғи ҳақида
ҳам беписандлик
билан гапиради.

Машхур кишилар даврасида бўлғанлиги ҳақида тұхтосиз сўзлагиси келади. Буларнинг барчаси сизнинг дикқат-эътиборингизни ўзига жало- этиш учундир.

У ўзини ёнда сиз бор-
лигинизни пайкамаёттандек
тутади. Бепарво, бегоналар-
дек қаражаш, совук муюмала
қилишдан максад ўзининг
ҳақиқий ҳис-түйгуларини сир тушиш ва айни пайтда аёлни
ташвишга солиб, унга янада
кучлирек қизиқиши үйғотиши,
шу йўл билан унинг әтибоги-
рини ўзига қаратишдан иборат-
тирдир. Албатта, бу бола-
ларча енгилтаклик.

СЕВДИМ ДЕЙИШТА ХАЛИ ЭРТА

какка хос қизиқишлоардан
(автомашина, футбол, балик
ови ва ҳоказо) воз кечмоқчи
бўлиши мүмкін.

У ўзини адашиб қолған
шох боладай тутади. Ран-
жидиган бўлиб қолади, из-
зат-нафси тез оғрийдиган
бўлади. Кутилмаганда у аёл
томуонидан эркаланишини ис-
таб қолади, кези келса у
раҳм-шафқат үйғотадиган
даражада заиф, мурт, ожиз
бўлиб қолади.

У аёлга тўқнашиб қе-
тишга интилади. Ўзини
сизга энг яқин дўст қилиб
кўрсатади. Маслаҳати ҳам
дўстларча, кўпинча ўзининг

ЛО НД О Н. Лондондаги халқаро нефть биржасыда нефтнинг нархи қымматлаша бошлади. Бунга сабаб ОПЕКка азсо мамлакатларнинг яқин кунларда нефть ишлаб чиқариши кескин камайтиришига аҳд қилганидир.

Хозир бир barrel нефтнинг баҳоси 13,15 долларга кўтарили. Уч ой аввал бир barrel нефтнинг нархи 10 долларгача тушиб кетган эди.

Саудия Арабистони ўз мижозлари бўлмиш АҚШ, Европа ва Осиё мамлакатларига апрель оидан бошлаб савдога чиқарадиган нефть маҳсулотларини 12 фоизга камайтиришини маълум қилган.

МО СК ВА. Россияда олий мартабали амалдорлар билан боғлиқ яна бир жонжал бошлайдиган кўринади. Гап шундаки, куни кече Россия телевиденисининг «Вести» дастури орқали Россия Федерацияси бош прокурорига ўхшаб кетадиган кишининг енгилтак қизлар даврасида ўтиргани кўрсатилган. Ҳатто, кўрсатув бошловчиси ушбу кадрларни 18 ёнга тўлмаган болалар кўриши мумкин эмаслигини ҳам заслатиб ўтди.

Грузиянинг «Рустави-2» мустақил телеканалиси ҳам ушбу материалларни намойин қилган, дейнидади РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси тарқаттан хабарда.

РА БО Т. Эфиопия ва Эритрея ўртасидаги жанглар ҳамон тўхтамаяпти. Аддис-Абебадаги расмий манбалардан хабар қилинишича, иккى мамлакатнинг чегара ҳудудларида тўрт кундан бўн қаттиқ жанглар бормоқда.

Эфиопия ҳукумати вакили баёнот бериб, Эритрея пойтахтидан тарқатилган «душманинг 60 та танки ҳамда минглаб жангчилари йўқ қилинди» қабилидаги хабарларни кескин рад этди.

Айни пайдада иккى мамлакат ўртасидаги уруши ҳаракатлари янада қучайшидан хавотирга тушштган қўшини Уганда ва Руандада давлатлари Эфиопия ва Эритреяни урушни тўхтатишга

ҳамда тинчлик музокараларини бошлашга даъват этмоқда.

ТО КИ О. Таиланд пойтахти Бангкокдаги 8 қаватли савдо марказida кучли ёнгин содир бўлди. Ҳозирча тўрт кишининг жасади тошилни. Полициянинг таъқидланчича, курбонлар сони кўп бўлши мумкин, чунки ҳалигача бинонинг барча хоналари текшириб чиқилмаган.

Ўт учирини хизмати ва-

килларининг гувоҳлик берини, ёнгин оқибатида саводаги молларнинг ҳаммаси ёниб, кулга айланган.

х х х

ПРАГА. Чехия ҳарбий ҳаво кучлари НАТО операциялари ҳамда унга аъзо мамлакатлар осмонини қўриклиш тадбирларида иштирок этди. Чехиялик ҳарбий учувчilar яхши тажрибага эга ва улар вазифаларни кўнгилдагидек бажаришга ишонаман, деб баёнот берди Шимолий аянс ҳаво кучларининг Марказий Европадаги раҳбари Жон Жампер. У Чехия ҳарбий ҳаво кучлари фаолияти билан яқиндан танишиш мақсадида бу ерга ташриф буюрган эди.

х х x

НАТО нафақат минтақаларда тинчлик ва барқарорликни сақлаш, балки экстремистик гурухлар ҳамда террорчиларга қарши курашишга ҳам тайёр, деди Ж.Жампер.

ВИЛНЮС. Литва президенти Валдас Адамкус раҳбарлигидаги мазкур мамлакат делегациясининг Туркияга уч кунлик сафари бошланди. В.Адамкус ташриф давомида Туркия президенти Сулаймон Демирзя, Бон вазир ва бошқа расмий раҳбарлар билан учради.

Музокаралarda иккى мамлакат ўтасида ҳамкорлик муносабатларини кенгайтириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинади. Шунингдек, томонлар Европа Иттифоқи ҳамда НАТОнинг кенгайини юзасидан ҳам ўзаро фикр алмашади.

Маълумки, бу Литва раҳбарлигининг Туркияга олий дараждаги иккинчи ташрифидир. 1995 йил сентябрда собиқ президент А.Бразускас ҳам ушбу мамлакатда бўлган эди.

х х x

БУДАПЕШТ. Венгрия НАТО аъзолигига кирган бўлса-да, мазкур мамлакат ҳарбий қисмлари Шимолий Алянсининг Юgoslavияга режалаштираётган операцияларида иштирок этмайди. Бу ҳақда Венгрия парламенти ранси Янош Адер баёнот берди.

Я.Адернинг айтишича, агарда НАТО Юgoslavияга ҳарбий ҳаво ҳужумини бошлагудек бўлса, Венгрия ҳукумати аянс самолётларини мамлакат осмони кенгликларида учишига рухсат беради. Лекин жанговар ҳарбий қисмлар Юgoslavия ҳудудига кирилтмайди. НАТО операцияларида Венгрияниң ҳарбий тиббий ва техник мутахассислари иштирок этди, деди парламент раиси.

У Венгрияниң НАТОга қабул қилиниши ҳақида гапириб, бу ташкилот мамлакат барқарорликни сақлаш ҳамда хорижий сармоялар оқимишинг кўпайшида мухим аҳамият касб этажагини тъқидлади.

/УЗА/

ТУПРОК ОСТИДАГИ АЖАЛ

оёғи остида портглаши ҳоллари тобора кўпайиб бораётгани жаҳон ҳамжамиятини қаттиқ ташвишга соластир.

Дарҳаққат, иккинчи жаҳон уруши жангни жадаллари кечган жойлардан тасодиған мина ёки авиация бомбаси топилганин ҳақида кўп эшитганимиз. Bu мудҳин куролнинг касофати билан бегуноҳ одамларнинг кутилмагандаги ноғирон бўлиб қолгани ёки ҳаётдан бевакт кўз юмгани ҳоллари ҳам кўп.

Бироқ урущдан кейинги йиллар давомида ҳам дунёнинг кўплаб нутқаларида ёқимларни талашиш, фуқаролар уруши, диний, этник ва бошқа сабаблар туфайли куролли тўқнашувлар рўй берди. Айниқса, пиёдаларга ҳарши ишлатидаган миналар уруши тугаганига кўп йиллар ўтиб кетган бўлиб қолган ёки ҳаётдан бевакт кўз юмгани ҳоллари ҳам кўп.

БМТ маълумотларига қараганда, ҳозир дунёдаги 70 дан ортиқ давлат, хусусан, уруши ҳаракатлари бўлиб ўтган ҳудудларда 110 милиондан ортиқ мина ерга кўмилган. Илига қарийб 30 минг киши ана шу ажал уруғининг курбонига айланмоқда. Уларнинг аксарияти аёллар ва болаларидар.

Ўша 110 милиондан ортиқ мина кўмилган майдонларинг асосий қисми Афғонистон ҳудудига тўғри келар экан. Уларнинг портлаши оқибатида ҳар йили 25 минг нафар киши ногирон бўлиб қолмоқда. Bu жафокаш замин - Афғонистонда қарийб 20 йилдан бўн бирордаркилих уруши давом этайди. Ўз-ўзидан аёнки, бу давр ичидага ҳаётдан бевакт уруғи кўмилганини ҳеч ким аниқ айтиб бера олмайди. Уларнинг катта қисми ҳамон ўз курбон-

Орадан иккى йил ўтиб, яъни 1997 йил декабрда Канада пойтахти Оттавада пиёдаларга ҳарши фойдаланадиган миналарни ишлаб чиқариш, тарқатиш, тўллаш ҳамда бошқа давлатга сотишини таъқиблайдиган ушбу ҳужжат қабул қилинди. Ярим йил давомида уни камидаги 40 давлат парламенти ратификацияни келиши керак эди. Ўттан йил сентябрда Буркина-Фасо 40-давлат бўлиб мазкур ҳалқаро ҳужжатни ратификация қилиди. Ҳозирги кунга келиб эса ушбу ҳужжатни ратификация қилиган давлатлар сони 65 тага ётди.

Ҳалқаро конвенция шартларига келсан, бу ҳужжат пиёдаларга ҳарши миналарни урушида қўллаш, ишлаб чиқариш, тақомиллаштириш, сақлаш ва экспорт қилинишни таътий таъқиблайди. Ҳужжат кучга киргандан кейин унга аъзо мамлакатларнинг барчаси 4 ийлик муддат ичидаги ўз мамилакатида сақланиб қолган мина захираларини йўқ қилиши шарт, 10 йил ичидаги эса мина кўмилган ҳудудларини ҳам тўла зарарсизлантариши лозим.

Хуласа қилиб айтганда, ҳалқаро конвенциянинг кучга киритилиши тасодиғий ўлимга олиб келадиган миналар портлаши ҳолларини камайтиши борасида жiddий қадам бўлди. Бу эса дунё жамоатчилиги уруши ва унинг муддииш меросига яна бир бор ўз нафрани намойини қилиди, деган гап.

Сайдмуорд РАХИМОВ,
ЎЗА шарҳловчиси

(Давоми. Аввали ўтган сонларда)

XIV

Шундай қилиб, бу кеч Оқсанор уларнинг ўлари учун қолди. Сафар билан боғлиқ тадорик ишларни тугал анжом топгач, Сурайё ўтган хонага дастурхон ёздилади.

Тахмин Акмалнинг ёнидан нари жилмас; унинг хаёлида гўё бугун у яна узоқ сафарга жўнаб кетаётгандек, уни яна ўқотиб кўйётгандек тюларди. Шу боис ҳам бугун Мумтознинг ихтиёрий равишида уларни бирга колдириб чиқиб кетгани, Акмал бугун унинг ёнида ва измida эканлигидан юраги ҳаприқиб, шодлиги ичига сифмай турган бўлса, Акмалнинг Сожида билан биргаликда ҳали замон уни тарқ этиши, бу ердан жўнаб қолишларни тоғ-гоҳ кўз олдидаги жонлангандага, бундан бир зумдаётк ўксандиличиги гум булар ва юрагининг бир чети куйишиб, ачишиб қоларди.

Халигина баҳоли-қудрат тинчни ўтган Сурайёнинг эса кўнглига қильсигай турти. Унинг нафас олиши оғирлашган, ажал қалхати яна унинг кўкини ўзининг ўтирип қурқишини ботираётгандек эди. Бироқ ўзини бардам тутишга, ичидаги ўз бераеттган азобли безоваталисларни сездирмасликка, айниқса, ўғли Акмални сафар олдидан ташвиш ва хавотирга қўймасликка ҳаракат қилиларди.

Бугун кечига томон Сурайёнинг қўшига қонсиз ва юқса лабларнинг чап томонидаги мушукекни сиёҳранг «хол» пайдо бўлиб қолди. Бунга Зилоладан бошқа ҳеч ким зътибор бергани йўқ. Кўзининг юраги бу ҳолдан ўзинча шувинлаб қўйди. «Илоҳо тинч турсин...»

Сурайё даставвал ўз ўтган жойидаги ўшлар билан мумкин қадар фойлроқ ҳамсухбат бўлди. Уларнинг турли ҳил чақчагига, ҳазил-мутобаларига онда-сонда аралаш, ўзиғин уларга анча тетик ва ҳушдол кўрсатиб ўти. Даструрхондаги ноз-неъматлардан ҳам оз-моз тотинган бўлди. Улар шўх-шўх мусиқаларга бир куррақ тушиштандага эса, маънос жилмайган-ча «бор бўл-омон бўл» деб турди. Бироқ

орадан бир-икки соат ўтиб-ўтгайи ҳолдан тойди, ранги қочиб, вужудини совуқ тери ва титроқ қоплай бошлади.

- Энди... Сизлар равоққа чиқсанглар, ўзининг ноноч аҳволини сездирмаслик учун дадилроқ товушда деди Сурайё. - Мен чарчадим. Оз-моз ором олайлан...

Зилола укол учин шприци ва дори ҳозирларкан, Сурайё ҳуҗрадан чиқиб кетаётгандаги Акмални тўхтатди:

- Болам... Бир зум шошма.

Акмал ортига ўтирилиб, Сурайё томон юрди.

- Тинчликми, Сабрияни? Сабрияни ай?

- Тинчлик... Мен учун ҳавотир олма, - Сурайё шундай деди, бир муддат бекоҳ жишилб қолди. Кейин кўзларини ёнига тиз чўкиб ўтирган ўлигига чанчоқлик билан тикишиб, иловада қилиди: - Тезроқ бориб кел, демокиман...

- Албатта. Бораманд-да, қайта-

зилолани олдида... айтиб кўйи. Тезроқ Мумтоздан ҳолос топинглар. Пулинг етмаса, менинг квартирамни сотинглар. Бир орзум бор... - Сурайё ёнида нарироқда қўлида «уқоли» билан жим қотиб турган Зилолага мўлтирафт бўқди.

- Жон кўзим... Зилолахон... Акмал акан-

гизга таяннинг... Акмал аканлизига тегинг» демоқин буди, лекин айтойлади. Бунга негадир журъат қилолади. Зилола ҳам ҳолни таърихни кўзитиб, унга қайта ҳаёт багишлади. Бу томирларда яна қайтадан умид ва нашида эҳтиослари қон бўлиб оқади...

Тахмин ҳар гал Акмал хаёлига ўзини бўлди.

Сиз? - шоша-пиша гап қотди Зилола.

- Сизга Ҳозир кўп гапириш мумкин эмас.

Жимгина ётиб ухлашга ҳаракат қилинг.

Акмал шу он Зилолага маъноли бир бояниб қўйди.

Акмал билан Зилоланинг бир дамгина бўлсада ичкарида қолиши Тахминанинг иззат-нафсига тегди. Булар билан кетмакет чиқаётгандаги Акмал яна нима учун ортига қайтиди? Уни Сурайё чақирди чоги. Улиб бораётгандаги бўлла ҳали гап кўпга ўхшайди. У ўғлига зўр бериб Зилолани ёпиштироқчи булаётгандаги бўлла шулаётгандаги Акмалнинг мен билан яқинлашувини асияти истамайди. Анави, кечагина тухумдан чиккан думбул қиз-чи! Акмал, деса юраги гумуриб кетаётгандаги ҳолдан қўзларидан майдум бўлиб турничилини таърихи ўзини таърихи ўзини таърихи ўзини таъри

КҮКЛАМ АЙЁМИ ҚАЕРДА ҚАНДАЙ НИШОНПАНАДИ?

Хитойда баҳор байрамы — «Чунде» Шарқ тақвими бүйича йилнинг биринчи куни, күклам келиши арасида нишонланади. «Чунде»ни Жанубий-Шарқий Осиё давлатлари — Япония, Корея, Вьетнам сингари мамлакатларда ҳам кенг байрам қилишади. У анъанавий оиласлав тантанадир. Ой тақвими бүйича кутигани-бонс, байрам ҳар йили турли саналарда бўлиб ўтади. Тантанага ҳафталар мобайнида тайёргарлик кўрилади. Йил 12-ойининг 8-кунидаги саккиз турдаги бошоқли маҳсулотлардан (гуруч, ерёнгок, ловия ва шу кабилардан) асал, шакар қўшиб таом пиширилади. Бу билан келтирилди. Йилда ҳосил баракали бўлишига умид қилинади. Ойнинг 23-кунидаги қишлоқ хонадонларининг ўюқ бошига улар сифинадиган санамларнинг тасвири илинади. Унга турли ширинликлар суртилади, ҳар хил тухфалар қўйилади.

Байрамнинг энг авжига чиқсан палласи — бу эски йилнинг охирги кунидир. Мамлакатда ҳафталик таътил эълон қилинади. Оила аъзолари жамулжам бўлиб, байрам таоми тайёрлашади. Ота-оналар, був-бувалар ҳам фарзандлари ва невара-ларига совфалар берилади. Сөвға албатта, қизил қозғ ёки қизил жатжилдай булиши керак, чунки қизил ранг Хитойда бахт рамзи. Тўқин-сочин байрам дастурхонидан кейин соат кечки йигирма тўртда мушакбозлик бошланади. Эртасига барча бир-бируни кутлаб, байрам сайлига боради. «Ахда», «Арслон» рақси каби миллӣ ўйинлар авжига чиқади. Ой тақвимининг 15-кунидаги «Чунде» тантаналарининг энг сўнгти босқичи фонарлар байрами бўлиб, кечаси ҳамма жойларда қоғоздан фонус, фонар ясалади. Дастурхонга гуручдан тайёрланган шинрин кулчалар қўйилади.

Козонистонда Наврӯз куни ерга ўтов тикилади. Эндингина атак-чечак юраётган болажоннинг оёқлари тизими билан боялниб, «тусов кесар» маросими ўтказилади. Болажоннинг ҳаётни нурли, босган қадами кутли бўлсин, деб фотиҳа берилгач, тизимча қирқилади. Байрам дастурхонига қимиз, қимрон, айрон, сут, қотирилган от гўши — сур тортади. Буёдой, тарикдаци Наврӯз тўжалари тайёрланади. Қизлар, келинчаклар гўзл миллий кийимларда юришади. Чанқовуз, қобуз, дўмбира сингари мусиқа асбобларидаги ўзгур кўшиклилар, ҳалқ оғзаки иходидан намуналар искро этилади. «Улуснинг улуг куни» — ўйдаги барча эскистуски нарсалар ташлаб юборилади. Каттагина «Олтибакан» аргамичи ўрнатилиб, унда асосан ёшлар учади. Қизлар бир гурух, йигитлар бир гурух бўлиб айтишув айтишади. Ёшлар «Оксуя», «Танга идиши», «Кўши-кўши», «Билакуз» ўйнашади. «Қиз кувув» ҳам ёшларнинг энг севимли ўйинларидан. Агар маълум масофада йигит қизни қувив етодмаса, унда иккинчи белтиланган масофагача қиз йиғини камчи билан салалаб боради.

Туркия шаҳар ва қишлоқларida байрамни нишонлаш тартиби бир-бираидан аংгча фарқланади. Истанбул, Измир, Осадули сингари катта шаҳарларда байрам концертлари намойиш этилади. Концерти қушни давлатлардан ҳам санъаткорлар, рақкосалар, маданият ходимлари қатнашади. Уқни, ишлан бушаган ёшлар бир-бираидан байрам билан кутлашади, ўйнуклуга ижади бўлади. Қизлар жихати ўзидаки, ҳеч қайси қишлоқда Наврӯз байрами бир хил нишонланади. Байрам таомлари ҳам барча қишлоқларда турличи пиширилади.

Озарбойжонда ҳам яшариш, янгиланици айёми бир-бираiga кўнгил қўйган ёшлар учун синаш куни ҳам экан. Айнан 21 март куни йигит кўз остига олиб юрган қизининг хонадонига болакайлар орқали бўш халтани киригтиб юборади. Халтанинг ким томонидан киригтилганини сўраб билган қиз йигитта кўнгли бўса, факат ўзи пиширган ширинликлардан бериб юборади. Йигит бу ширинликлар билан ота-онаси, қаринлошлари, дўстларини сийлади. «Ширин тухфа» орқали қизининг қандай пазандалигини йигитнинг якинлари, дўсту биродарлари баҳолашади.

Назокат УСМОНОВА

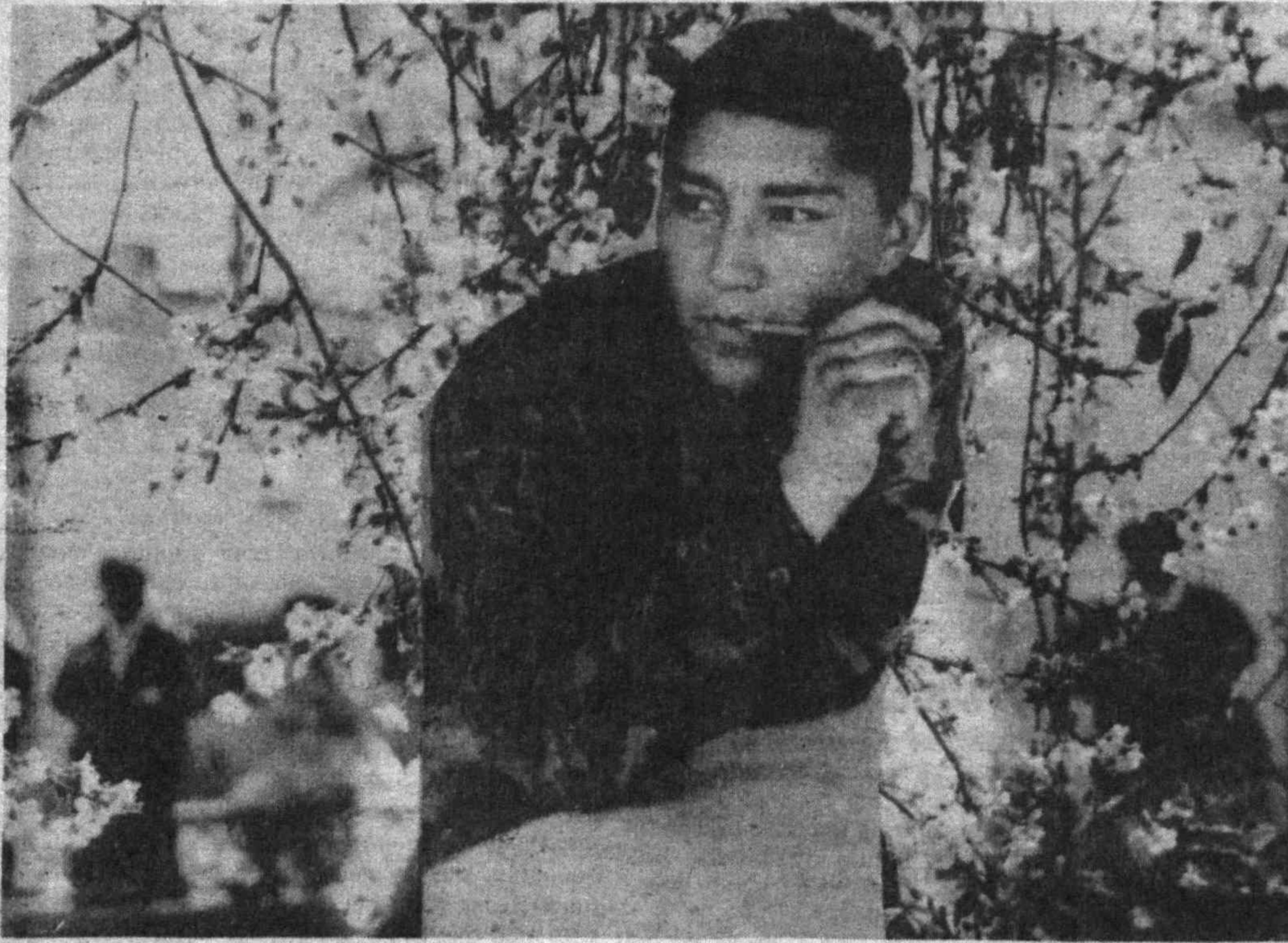
ЮДУЗЛАР САМОДАН СЎЗЛАЙДИ

(22 марта -
28 марта)

ҲАМАЛ. Душанбада ҳамёнигиз тўлади. Сешанбадан хушхабар кутинг. Чоршанбада ҳамкорлар билан учрасув. Пайшанба куни кўнглингизни чўктирманг. Жумада кўнгилди ҳарид қиласиз. Шанбада сизга муҳаббат изҳор этилади. Якшанбада ишлар о'кеи.

САВР. Душанба ва чоршанба кунлари ҳаридлар қиласиз. Сешанбада зиддиятлардан нари юринг. Пайшанбада ҳаммаси жойида. Жума куни юрагингизни авайланг. Дам олиш кунлари яқинларингиз орасида бўласиз.

ЖАВЗО. Сешанба куни бозорга тушишини тавсия

этамиз. Чоршанбада хурсанд бўласиз. Пайшанба куни ҳариддан кўнглингиз тўлади. Жумада сўроқлашади. Шана - иход куни. Якшанбада дам олинг.

САРАТОН. Душанба куни ҳариддан мамнун бўласиз. Сешанбадан қўнгироқ кутинг. Чоршанба ва пайшанба кунлари кўнглингизни чўктирманг. Жумада ҳамёнигиз тўлади. Шанба дам олиш учун қулагай фурсат. Якшанбада эса самарали иход.

АСАД. Душанбада похушлик рўй берини мумкин. Сешанба дўстлар куни. Чоршанбани иходга багишланг. Пайшанбада узоқдан ҳабар эшитасиз. Жума хайрли кун. Шанбада тадбиркорлик ишлари юришади. Якшанбада эса мукофотланасиз.

СУНБУЛА. Душанба куни муввафқиятга эришасиз. Сешанбада сирли учрашув. Чоршанба зиддиятли, пайшанба асабиблик билан ўтиши мумкин. Жума шартнома тузиш учун хайрли. Шанба куни соғлиқни ўйланг. Якшанбада яхши дам олинг.

МЕЗОН. Ҳафта бошида кайфнитни яхшиланг. Сешанба ва чоршанбада яқинларингиз билан учрасисиз. Пайшанбада қўнгироқ кутинг. Жумада кечириувчан бўлинг. Шана, якшанба кунлари соғлиқ, кайфнитни яхши эмас.

АҚРАБ. Душанба ва якшанба асабларингизни асрарнг. Сешанба куни молиявий ишлар юришади. Чоршанба хурсандчиллик билан ўтади. Пайшанба зиддиятли кун. Жумада алданб қолманг. Шанба куни яқинларингиз долидан ҳабар олинг.

ҚАВС. Душанбада яхши одамнингизни кутинг. Сешанба зиддиятли ўтиши мумкин. Чоршанба кувонч келтиради. Пайшанба иходий режалар учун мумкин кун. Жумада ҳушхабар эшитасиз. Шана куни кўлинига шул тушади.

ЖАДЬЙ. Ҳафта бошида учрашувга таклиф этиласиз. Сешанбада ҳабар эшитасиз. Чоршанба молиявий муаммоларни ҳал этасиз. Пайшанба куни учрашув. Жума хурсандчиллик билан ўтади. Якшанбада сизни алдашта уринишади.

ДАЛВ. Сешанбада сирли учрашув. Чоршанбада сизни изҳори. Пайшанба кўнгилдагидек, жума зиддиятли ўтади. Шана куни сиз куттай дақиқалар. Якшанба куни илном париси сиз билан.

ҲУТ. Душанбада соглиқ учун қайғуринг. Сешанба ва чоршанба кунлари мумкин янгилликдан воқиф бўласиз. Пайшанба куни зиддиятлардан нари юринг. Жумада ҳафа бўлмасликка ҳаракат қилинг. Шанба ва якшанбади оила даврасида ўтказинг.

КУРАШ ФЕДЕРАЦИЯСИ ТУЗИЛМОҚДА

Хорижий мамлакатлар орасида Япония биринчи бўлиб миллий кураш федерациясини ташкил этди. Унинг президенти қилиб Юзаки Масуми сайданди. Боливия эса кураш федерациясини рўйхатта олган иккинчи давлат бўлди.

Тошкентдаги Ҳалқаро кураш уюшмасига бу ҳақда хабар келди.

- Россия, Венгрия, Польша каби бир қанча Европа ва Осиё мамлакатларидан миллий кураш федерацияси барпо этиши учун ташкилий масалалар ҳал Ҷигалёттани тўғрисида хабар қилинди, - дейди Ҳалқаро кураш уюшмасининг Бош котиби Аббос Тўйчибоев. - Бу Ҳалқаро кураш уюшмасини таъсис этувчи мамлакатлар ҳаётига кураш тобора мустаҳкам кириб бораёттанидан далолат беради.

Ҷигалётманки, миллий кураш федерациясининг тузилиши курашнинг ушбу турининг чет мамлакатларда тез ривожланишига, аҳоли орасида фаол тарғибот этишга имкон яратади. Яна шуни айтмоқчиманки, Ҳалқаро кураш уюшмасини таъсис этган 28 мамлакатга яна 20 мамлакат қўшилишига тайёр.

Айни пайдада Ҳалқаро кураш уюшмасида Тошкентда 1 майдан 3 майдагача ўтадиган кураш бўйича биринчи жаҳон чемпионатига тайёргарлик кетмоқда.

/ЎЭА/

Эрон подшоси Доро I Гушасин тарзида эрамиздан илгариги замонларда ҳар бири 8,4 грамм соф олтиндан иборат бўлган танталарни зарб қилидиради. Уларга камон отаётган подшонинг тасвири туширилган бўлиб, Доронинг шарафига бу танталар дорий деб аталаған.

Қадимги Римдаги кўп худолик даврида барча худолар бош худо Юпитерга ва унинг хотини Монетага тобе деб ишонишарди. Римлеклар Юнона Монета шарафига серҳашам ибодатхоналар куришади. Кейинчалик майна шу ибодатхонадагина танга зарб қилиш ҳақида қонун чиқарилади.

Хозирги пайдада дунёнинг кўпгина давлатларидаги танга пулларини зарб этадиган жой танга Саройи деб аталиши ҳам шундан қолган.

ПУЛНИНГ ТАРЖИМАИ ҲОЛИ

XIV асрда литвайларниң кумуш пуллари Украина ҳудудида ҳам муомалада бўлган. Одитта кўра, унинг сифатини аниқлаш учун танганинг бир четини тешиб кўришарди. Бунинг оқибатида чаккаси кемтиқ бўлиб қолган танталарни литвайлар карб, яъни кемтиқ деб аташганди. Мана шу сўз Украина пул бирлигининг иоми кэрбованенга асос бўлган.

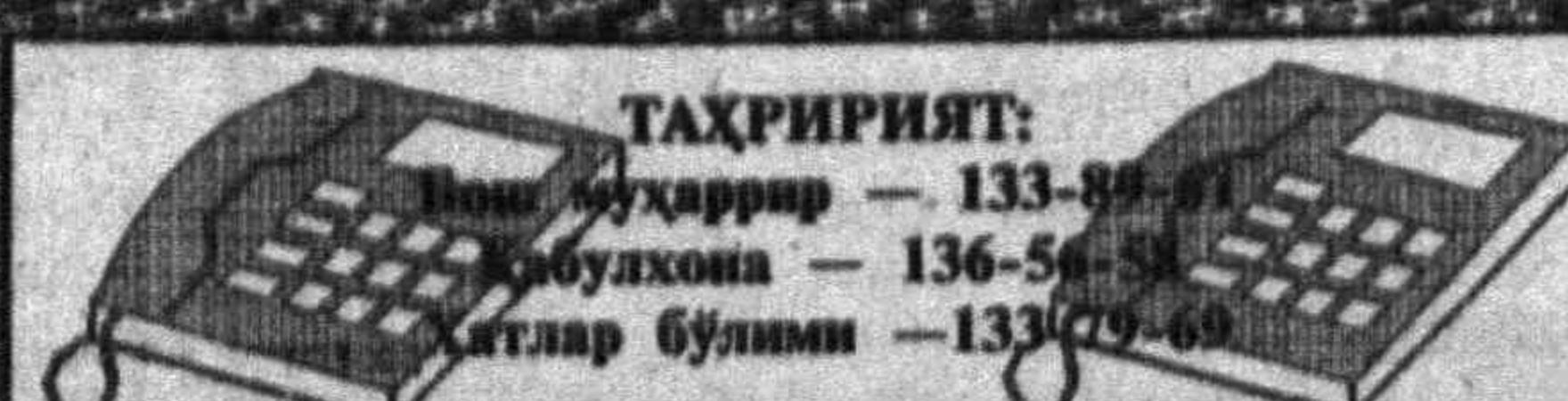
Екатерина I подшолик қилинг даврда Россияда бир сўмлик кумуш пулларни худди шу қийматдаги мис танталар билан алмастеришга ўарор қилинди. Ҳисоблаб кўришгандаги бундай мис танга 1,6 килограмм тош босиши мумкин эди. Уни зарб этишдан эни ва бўйи 20 см. дан бўлган мис таҳтача ҳосил бўлалди. Энди мана шундай пулни ҳамёнида олиб юришини бир тасаввур қилинг.

Барча замонларда ҳам қалбаки пул ясочицарга қаттиқ жазо берилган. Масалан, энг қадимти қонунлардан ҳисобланмиш форс подшоси Ҳанумури конунларида ўлим жазоси белгиланган бўлса, Чор Россиясида мол-мулки мусодара этилиб, ўзи Сибирга сурғун қилинган.

Иzzat AHMEDOV
тайврлари

МАНЗИЛИМИЗ:
70002 Ташкент Математикар училиш, 32-йд
Таҳририятга юборилган материаллар қўйтиарилмайди.
Муаллифлар фикри таҳвирлар нутказдан фарқланниш мумкин.

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИҶОЗОВ
Навбатчи муҳаррир
Жамолиддин ТУХТАШЕВ

Буюртма Г. — 0184.
Рўйхатдан ўтиши тартиби № 00012

Офсет усулида босилган. Қогоз бичими А-3
Босинга тоширишин вақти-21.00

1 2 3 4 5 6
Топширилди-21.00

«Парж» нашриёт-матбай концепциини бисмахонини
Корхонц манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41